

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Ob krsti viteškega kralja.

V globoki žalosti trepeče že teden dni duša našega naroda. Strelji, ki so uničili v Marseju v torek, 9. oktobra, dragoceno življenje našega viteškega kralja Aleksandra I., so globoko ranili dušo našega ljudstva. Na tragičen način smo zgubili kralja, ki je bil v njem utelešen viteški duh junaštva, tolikokrat posvedočen v vojnih težavah in strahotah. Umrli je vladar brezprimerne požrtvovalnosti in ljubezni do domovine, čigar srce je bilo polno hrepenjenja in stremljenja za dobrobit naroda in napredek države. Ugasnilo je življenje suverena, ki je z velikim osebnim ugledom, vsestransko preizkušeno modrostjo in diplomatskim taktom stremel z vsemi silami in delal na vso moč, da se ohranijo miroljubni odnosi z vsemi državami Evrope. Pred to veliko izgubo klonimo svoje glave v nemih tugi. Našo težko bol nam lajša iskreno sočutje vsega kulturnega sveta. Ni ga naroda v Evropi, ki bi ne bil po svojih poklicanih zastopnikih izrazil sožalje naši vzvišeni vladarski hiši, odnosno naši vladi. Časopisje v vseh državah piše o pokojnem našem kralju v besedah največjega spoštovanja ter priznanja njegovih izrednih osobin. To so kapljice tolažbe, ki padajo v grenki kelih trpljenja in žalosti. Prenašajmo svojo bol mirno in dostojanstveno! S svojo mirnostjo, ki jo zunanji svet občuduje, najboljšo dokažemo zunanjemu svetu, vsem prijateljem, pa tudi neprijateljem, da smo olikan narod in da je naša država urejena in močna. Nad preranim grobom viteškega kralja molimo in prosimo Boga, naj bo milostljiv njegovi duši ter naj obilno poplača vsa njegova dobra stremljenja in dela, ki jih je izvršil za blaginjo države in naroda in za ohranitev miru v Evropi. Hkrati ga prosimo, naj izlije obilico milosti nad našo državo. Slava viteškemu kralju Aleksandru I. Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.

V naslednjem podamo urejen pregled dogodkov zadnjega, za našo državo in naše ljudstvo tako usodnega tedna. Svoji prejšnji številki, ki je že bila iztiskana, smo dodjali posebno prilogo, ki smo v njej obvestili svoje čitatelje o tragičnem dogodku v Marseju.

Naj temu obvestilu sledi niz dogodkov v podrobnosti!

Uradno poročilo o atentatu.

Francosko notranje ministrstvo je izdalo o marsejskem atentatu naslednje poročilo:

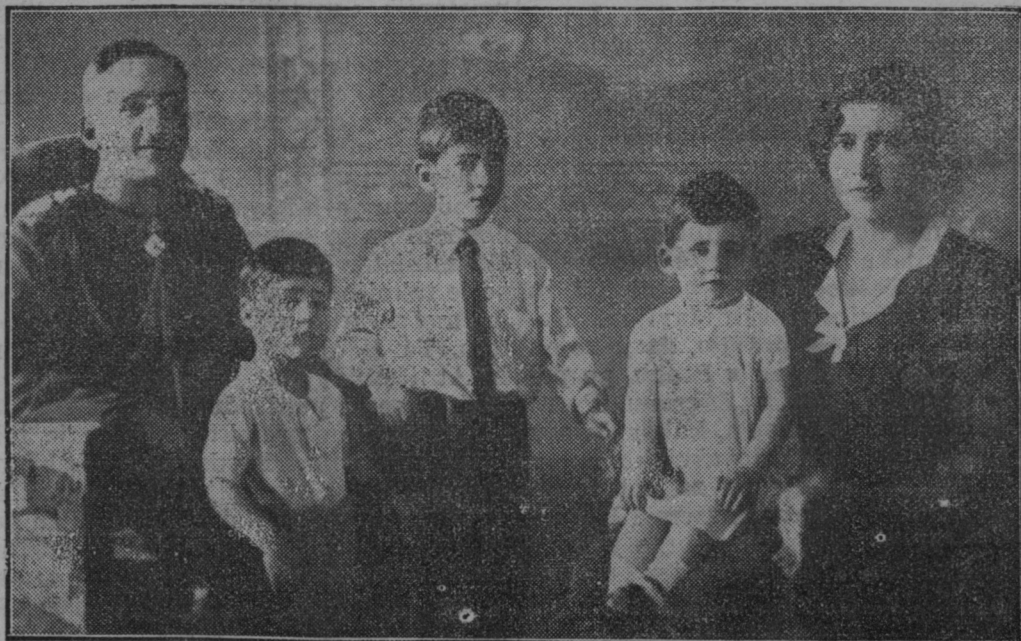
»Ko je kralj Aleksander stopil na suho, se je pozdravil najprej z zunanjim ministrom Barthoujem, ki mu je prišel naproti v spremstvu generala Georgea in kontre-admirala Berthelota. Po pozdravu, ki je bil zelo prisrčen, so sedli kralj in njegovo spremstvo v avtomobile. Avtomobilov je bilo šest. V prvih dveh so bili policijski uradniki, za njimi se je vozil kralj Aleksander z g. Barthoujem, ki je posadil kraljevskega gosta na svojo desnico.

Od pristanišča do borznega poslopja je minila vožnja brez pripetljaja. Šele, ko je avto zavil proti prefekturni palači ter je bil oddaljen kakšnih 100 korakov od borznega poslopja, je množica pritislila, da je nastala življenjsko nevarna gneča. Policijski kordon je tedaj začel popuščati. Iz doslej nepojasnjenih vzrokov se je prav tedaj primerila nenavadna reč. Na vogalu Borznega trga je začela prepir skupina kakšne

petorice moških in žensk. Prepir je pritegnil pozornost policije nase in ta trenutek, ko je vozil avtomobil z Nj. Vel. kraljem v počasnejšem teku, je izrabil atentator, ki je planil iz množice proti avtomobilu. Napadalec je držal v obeh rokah samokrese. Kakor se je pozneje ugotovilo, je imel pri sebi tudi bombo. Spretno se je otresel stražnikov, ki so mu hoteli zastaviti pot, ter skočil proti avtomobilu, ki se je tedaj pomikal s hitrostjo kakšnih 10 km na uro.

Trenutkoma je planil zločinec na stopnico vozila, oddal najprej več strellov proti policiji, potem pa se je obrnil v vozilo ter začel streljati na kralja. Prva krogla je zadela kralja v rame, naslednji dve v srce in v trebušno votlino. Četrti in peti strel sta pogodila Barthouja, kateremu sta krogli razbili lakete. Nasproti kralju je sedel general Georges, ki je dobil tri strele.

Vsaj to se je odigralo tako, da je množica kakor onemela stala prikovana na mestu. Šele po 12. ali 13. strelu se je posrečilo šoferju avtomobila, ki se je bil medtem ustavil, da je prijel atentatorja za vrat ter ga z udarcem pobil na tla. Tedaj so ga obstopili policisti, a bilo je že prepozno.

Naša kraljeva rodbina. Od leve na desno: kralj Aleksander, Tomislav, Peter, kraljica z Andrejem.

Polkovnik Piollet, ki je jezdil na levi strani kraljevega avtomobila, pripoveduje, da je v trenutku, ko je avtomobil zavil iz ulice kraljice Elizabete proti Borznemu trgu, videl, kako se je neki moški utrgal iz množice, obšel stražnika, se sunkovito pognal pred njegovega konja, napravil ovinek ter se zavihtel na stopnico vozila. Polkovnik Piollet je sicer skušal obrniti konja, da bi prestregel napadalca, ni pa več mogel preprečiti, da ne bi atentator vtaknil roko skozi vrata kraljevega avtomobila. Šele ko so počili strelji, je Piollet potegnil sabljo in zamahnil dvakrat po zločincu. Ta se je zgrudil na tla, a tudi na tleh ležeč je še vedno streljal. S temi krogli je ranil dva policista in neko žensko. Policija je v trenutku, ko je bilo že vse končano, spoznala nevarni položaj. Nastopili so stražniki na konjih in potisnili množico nazaj. Morilca so dvignili in ga odnesli v kiosk na Borznem trgu, kjer ga je množica naskočila in se znesla nad njim, da je pozneje izdihnil.

Ko je zločinec opravil svoje ogabno delo ter je videl, da je ranjen s sabljo na čelu, si je vtaknil v usta cev samokresa, da bi se usmrtil. Toda revolver so mu izbili iz rok, nakar so ga šele, linčana do nepoznanja, izročili v roke varnostnih organov.

Množice se je polastilo nepopisno razburjenje. Avtomobil s kraljem in Barthoujem je krenil na prefekturo, kjer so že čakali vojaški zdravniki. Njihova umetnost je bila to pot zaman. Kralj Aleksander je izgubil toliko krvi, da je že težko sopesel. Pristopila sta zunanji minister Jevtič in pariški poslanik dr. Spalajkovič. S počasi izgovorjenimi besedami »Čuvajte Jugoslavijo!« je naš veliki vladar izdihnil svojo plemenito dušo, soproga prefekta gospa Jouonot pa mu je zatislila oči.

Zunanjega ministra Barthouja so pa medtem v drugem avtomobilu odpeljali v bolnišnico, kjer je živel še kakšni dve uri. Ker je izgubil dosti krvi, so se zdravniki odločili za preliv krvi. Upali so namreč, da mu bodo na ta način rešili življenje. Toda operacija ni uspela. Barthou je, tik preden se je onesvestil, vprašal zdravnike in spremljevalce s tresočim glasom: »Ali je kralj ranjen?« Odornili so mu, da ni. Nato je dejal vidno pomirjen: »Hvala Bogu, da sem le samo jaz ranjen.« Kmalu nato pa je izdihnil.

○ morilcu.

Oseba morilca je še vedno zatemnjena. Policijska preiskava je ugotovila, da je imel češkoslovaški potni list in da ni bil jugoslovanski državljan. Podatki potnega lista pravijo, da je rojen v Zagrebu, a pristojen v Prago, po poklicu trgovec, živeč v Zagrebu. Potni list je bil tako ponarejen, kakor da mu ga je izstavil češkoslovaški konzul v Zagrebu. Bil je veljaven za potovanja v vse evropske države, izvzemši Rusijo. Jugoslovanski vizum, najbrže takisto ponarejen, je bil iz Zagreba ter nosi datum 30. maja t. l. Potni list vsebuje naslednje zabeležbe: 26. sept. 1934 prekočanje jugoslovanske državne meje v Mariboru, isti dan vstop na avstrijska tla v Špilju. Dne 28. sept. je potni list

vidirala švicarska obmejna policija v Buchsu, isti dan tudi francoska obmejna kontrola v Vallorbeu. V potnem listu je bila nalepljena prava atentatorjeva slika. Na levi roki je imel morilec tčtovirano mrtvaško glavo z geslom: »VMRO«, organizacije macedonskih strahovalcev »Svoboda ali smrt«.

Revolver, s katerim je Peter Kelemen umoril kralja in Barthouja, je repetirna pištola najmodernejšega sistema, nemški patent »Parabellum«, ki lahko odda zaporedoma 20 strelcev.

Kar se tiče osebe morilčeve, je gotovo, da Kelemen ni njegovo pravo ime. Kakor kažejo znaki, je atentator Kelemen znani makedonski terorist Lada Georgijev, doma iz južne Bolgarije. L. 1920 je ubil v Bolgariji Hadži Dimova ter bil zaprt do leta 1930. Nato je radi umora Tumanova pobegnil iz Bolgarije, pa se zopet vrnil ter stopil v službo voditelja makedonstvujuših Vanče Mihajlova. Leta 1932 je definitivno zapustil Bolgarijo. Potem je sodeloval v Pavelič-Perčevevi teroristični organizaciji ter učil člane te organizacije metanja bomb, polaganja peklenjskih strojev in vršenja atentatorskih napadov. Pri atentatu na našega kralja je imel več sodelovalcev, ki povečini pripadajo navedeni teroristični organizaciji. Policija je doslej ugotovila, da je bilo vpletenih v atentat najmanj 5 zarotnikov.

Kraljica vdova pred mrtvaškim odrom.

V sredo, 10. okt., ob 5 jutraj je prispela Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu gđ. Grujič, polkovnika Naumoviča in ministra dvora Antiča na železniško postajo v Marseju. Na postaji so Nj. Vel. kraljico pričakovali zunanji minister Jevtič, jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Spalajkovič, maršal dvora Dimitrijevič in prefekt Jouonot z drugimi osebnostmi.

Nj. Vel. kraljica je segla prisotnim v roke, nato pa se je odpeljala z avtomobilom v spremstvu gđ. Grujič, ministra Jevtiča in soproge prefekta v prefekturo, kjer je počival blagopokojni kralj Aleksander. Kraljica Marija je pristopila k mrtvaškemu odru, pokleknila in molila kakih 20 minut. Nato se je v spremstvu gđ. Grujič umaknila v stanovanjske prostore gospo Jouonot, kjer je ostala vse dopoldne.

Predsednik republike Lebrun je prispel v Marsej ob 10 predpoldne. Na kolodvoru je bil sprejet skromno. Pričakoval ga je samo francoski mornariški minister Pietri. Predsednik Lebrun se je takoj odpeljal na prefekturo, kjer je imel kratko sejo z ministri Herriotom, Tardieujem, Pietrijem, Jevtičem in Antičem.

Nato se je predsednik Lebrun podal v rdeči salon prefekture, kjer je bila kraljica Marija. Predsednika Lebruna so pri obisku spremljali šef protokola Fouquiers, vsi ministri, generali in admirali. Predsednik Lebrun je kraljici izrazil iskreno sožalje, nakar sta se oba podala v dvorano krefekture, ki je bila medtem spremenjena v mrtvaško kapelo.

V kapeli sta bila postavljena dva kafaleta. Na desnem je ležal kralj Alek-

sander I. v admiralski uniformi, pokrit z jugoslovansko zastavo, ves v vencih in rožah. Na levi ob njem je ležal minister Barthou, pokrit s francosko trobojnico. Kraljica je pokleknila in s predsednikom Lebrunom nekaj minut molila. Nato sta se oba še poklonila zemskim ostankom francoskega zunanjega ministra Barthouja.

Slovo od Marseja.

Po komaj 24urnem bivanju na francoskih tleh se je pokojni vladar Jugoslavije vrnil v svojo ljubljeno domovino. Po 12. uri so kralja položili v krsto. Temu aktu sta prisostvovala francoski predsednik Lebrun in kraljica Marija. Krsto so dvignili generali francoske armade in jo odnesli v avtomobilski furgon. V prvi avtomobil sta sedla predsednik Lebrun in kraljica Marija, v ostalo dolgo vrsto avtomobilov pa so sedli ministri Herriot, Tardieu, Pietri, Jevtič, Spalajkovič in Antič. Žalnega spreveda se je udeležil tudi predsednik francoskega parlamenta Ferdinand Bouisson, nadalje marsejski prefekt in marsejski župan.

Desettisočere množice so stale v najgloblji tišini ob straneh ceste, po kateri se je pomikal žalni sprevod. Ihtenje se je slišalo od vsepovsod in tiho so mahljali z belimi robci v slovo vladarju, ki so mu bili pred enim dnevom vzklikali v iskrenem navdušenju. Truplo blagopokojnega so zanesli na »Dubrovnik«, ki je že čakal v pristanišču, ves odet v žalost. Kako drugačna bo pot v domovino... Mornarji so imeli solze v očeh, jugoslovanski in francoski tovariši. In menda ni ostalo suho nobeno oko, ko je Francija vračala »Dubrovniku« najdražji zaklad svoje zaveznice. V sprevodu od prefekture v pristanišče sta kraljica Marija in predsednik francoske republike sedela v istem avtomobilu. Vlado sta zastopala ministri Herriot in Tardieu, ki sta držala žalne trakove poleg številnih admiralov in generalov francoske vojske in mornarice. Pravoslavni duhovnik Segebian je molil molitve ob kraljevi krsti. Ko so truplo postavili na »Dubrovnik«, je kraljica Marija pokleknila ob prav tako klečečem predsedniku Lebrunu, medtem, ko je vojaška godba tužno svirala Chopinovo »Smrtno koračnico«. »Dubrovnik« je takoj dvignil sidra in se odpeljal v Jugoslavijo, spremljan od velikih francoskih križark »Duquesne« in »Colbert« ter od dveh velikih rušilcev. Topovi so zagrmeli, ljudstvo pa ni hotelo zapustiti obalo, ko je jugoslovanska bojna ladja s svojim dragim bremenom tiho, tiho odplula iz pristana na visoko morje, tja proti Jugoslaviji, domovini kralja — ujedinitelja...

Kako so kralja Petra II. obvestili o smrti očeta.

Nj. Vel. kralj Peter II. je študiral v zavodu Saint Roydu blizu Londona. — Vest o marsejskem atentatu je prišla v zavod že zvečer, toda oblasti so bile mnenja, da naj se prvemu sinu umorenega kralja ne sporoči strašno dejanje še tisti večer, marveč drugo jutro. Ravnatelj zavoda sam je dobil nalogo, da mlademu kralju na primeren način

pove, kaj se je zgodilo. To je storil rano zjutraj ob pol sedmih. Kralj Peter je takoj vstal, ko so ga poklicali, in prišel v salon, kjer ga je pričakoval ravnatelj zavoda. Ko mu je po ovinkih povedal, kaj se je zgodilo z njegovim očetom, sprva mladi kralj sploh ni razumel, za kaj gre, marveč je pogledoval ravnatelja s plašnimi očmi. Šele nekaj časa nato je, ves blede in drhteč, glasno zaplakal. Takoj so pospravili vse njegove stvari v zavodu in jih prenesli na avtomobile, on sam pa zasedel drugi avtomobil in se je z ravnateljem odpeljal v London. Ko je avtomobil odpeljal, so šolski tovariši mladega jugoslovanskega kralja še globoko spali in niso ničesar vedeli o žalostnem prizoru, ki se je odigral v mirnem šolskem poslopju, niti o žalosti, ki je zadela njihovega šolskega druga, niti o težkem bremenu, ki je to jutro leglo na njegove rame.

Kralj Peter II. se je v Londonu takoj odpeljal v jugoslovansko poslaništvo, kjer ga je pričakoval poslanik dr. Grujič z vsem osebjem poslaništva. Nekoliko pozneje je kralja spremljal v hotel, kjer ga je že čakala romunska kraljicamati, ki je njegova babica. Tam se niso mudili dolgo in je kmalu oddrvel avtomobil proti postaji Victoria, kjer je bil pripravljen poseben vlak za kralja in za njegovo spremstvo. Na kolodvoru so se od njega poslovili zastopnik angleškega kralja Jurija, zastopnik predsednika vlade, vojni minister in prvi lord admiralitete ter ves diplomatski zbor. Pred postajo je v nemi tišini mirno stala večtisočglava množica, ki se je tiho odkrila, ko je šel jugoslovanski kralj mimo, domov kropit truplo svojega velikega očeta.

V Pariz je novi jugoslovanski kralj v spremstvu romunske kraljice matere prispel 11. oktobra ter počakal prihoda svoje matere, s katero se je odpeljal v Jugoslavijo.

Narodno predstavništvo prejmenju in sedanjemu kralju.

V četrtek, 11. oktobra, se je vršila v Beogradu skupna seja senata in narodne skupščine, ki jo je vodil predsednik senata dr. Tomašič. Tajnik Kovač je v grobni tišini prečital najprej sporočilo kraljevske vlade o smrti kralja Aleksandra, kakor tudi da prevzame oblast prestolonaslednik Peter, sedaj Nj. Vel. kralj Peter II.; nato je prečital oporoko pokojnega kralja, s katero so imenovani člani regentskega sveta (namestništva za mladoletnega kralja). Ko so bili ti dokumenti prečitani, je predsednik ginjen in globoko pretresen spregovoril o življenju in smrti kralja Aleksandra. Sledila je prisega zvestobe senatorjev in poslancev novemu vladarju Petru II. Medtem ko so senatorji in poslanci podpisovali prisego, se je pripeljal pred skupščinsko poslopje Nj. Vis. knez Pavle, ki je bil v uniformi konjeniškega podpolkovnika kraljevske garde z lento Karadjordjevičeve zvezde in z adjutantskim znakom na desni roki. Pred vhodom sta ga pričakovala ostala dva člana namestništva: dr. Radenko Stančkovič in dr. Ivan Perovič ter trije nadomestniki: general Tomič in senatorja Ivo Banjanin in dr. Zec.

Dr. Tomašič je nato kraljeve namestnike pozval, naj pred narodnim predstavništvom slovesno prisežejo na ustavo in naj prisego tudi podpišejo. Kraljevi namestniki so to storili ob največji tišini dvorane in galerij, ki so bile zasedene od diplomatskega zbora, časnikarjev in občinstva. Po prisegi so dvorano zopet zapustili med ploskanjem vseh prisotnih. Seja narodnega predstavništva je bila nato prekinjena.

Po desetminutnem odmoru je dr. Tomašič nadaljeval sejo ter prečital zakonski predlog, ki ima samo en člen in ki predlaga, naj se pokojni kralj v uradnem nazivu odslej nazivlje pod imenom »Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj.« Narodno predstavništvo je predlog z vzklikanjem enodušno odobrilo. Narodno predstavništvo je končno svojega predsednika dr. Tomašiča pooblastilo, da v imenu obeh zbornic izrazi sožalje kraljici Mariji, kralju Petru II. pa zagotovilo vdanosti in zvestobe.

Po zaprisegi kraljevih namestnikov in narodnega predstavništva je predsednik ministrskega sveta stavil kraljevemu namestništvu na razpoloženje svoj položaj in položaj vsega kabineta. Kraljevo namestništvo je sklenilo, naj kraljevska vlada ostane na svojem položaju.

Povratek mrtvega kralja v domovino.

Naša vojna ladja »Dubrovnik« je v spremstvu odrejenih francoskih ladij v petek prispela v italijansko vodovje. Ob 14. uri je italijanska vojna divizija, obstoječa iz križarke »Alberico da Chiusano« in 11 drugih vojnih ladij, odpeljala iz Messine naproti jugoslovanskemu vojnemu brodu »Dubrovniku«. Z »Dubrovnikom« se je italijanska mornarica srečala na odprtem morju. V spremstvu »Dubrovnika« pluje francoska križarka »Colbert«, na kateri potuje francoski mornariški minister Petri. Po predpisani častni salvi se je italijanska vojna divizija pridružila žalnemu sprevedu ladij. Ob 15. uri je tužni spreved ladij plul skozi morsko ožino pri Messini. S trdnjave San Raineri je zagrmelo 11 topovskih strelav, na stolpu pa sta se dvignili jugoslovanska in italijanska zastava na pol droga. Ob obali se je zbrala velika množica ljudi, ki je nemo stala, dokler niso ladje izginile v daljavi. Italijanska bojna divizija je spremljala »Dubrovnik« do solnčnega zahoda, nato pa se je častna eskorta umaknila. »Dubrovnik« je nato nadaljeval svojo vožnjo v spremstvu francoske križarke »Colbert« ter italijanske križarke »Alberico da Chiusano«.

Ko je »Dubrovnik« s truplom umorjenega kralja plul po Jadranu do splitske luke, so vse angleške vojne ladje, vsidrane v raznih jugoslovanskih jadranskih lukah, izkazale čast telesnim ostankom viteškega kralja. V nedeljo, 14. oktobra, ob pol 7. uri zjutraj, je »Dubrovnik« v spremstvu naše vojne mornarice, ki mu je šla nasproti, in ob gromenju topov prispel v splitsko luko, kjer so vse ladje dale čast z zastavami,

spuščenimi na pol droga. Istočasno so zagrmeli topovi v Beogradu in na sedežih banskih uprav. Split je mrtvemu kralju priredil sprejem, ki je bil veličasten in žaloben obenem. Posmrtno ostanke viteškega kralja je sprejela kraljevska vlada, predsedstvo senata in narodne skupščine, uradne osebnosti, vojska in mornarica in ogromna množica ljudstva, ki je v nemi žalosti defilirala mimo krste, katera hrani posmrtno ostanke kraljeve. Ob 10. uri je posmrtno ostanke kralja Zedinitelja odpeljal dvorni vlak, ki je ob 21.40 prispel v Zagreb, kateri je mrtvega kralja sprejel najdostojnejše, odet v črnino, izražujočo globoko žalost vseh slojev ljudstva. Ko so ljudske množice v nemi žalosti korakale mimo krste, je z obrazov odsevala globoka tuga, ki je dokaz, kako priljubljen je bil viteški vladar med hrvatskim ljudstvom. To se je tudi pokazalo na vseh železniških postajah, skozi katere je vozil vlak s posmrtnimi ostanki kraljevimi. V Beograd je dvorni vlak prispel v ponedeljek ob 13.40. Po žalobno-veličastnem sprejemu na postaji v Beogradu so posmrtno ostanke prenesli v spremstvu vojske in sredi ogromnega špalirja vojske, šoi in meščanstva v stari dvorec, kjer so bili položeni na mrtvaški oder. Tam je umrl kralj ležal v torek in sredo, obdan od nešteti vencev, rož in cvetic. Potrte od globoke žalosti, so se mu klanjale ljudske množice, skazujoč mu s tem globoko spoštovanje in iskreno hvaležnost za vse, kar je za državo in ljudstvo storil in pretrpel.

Dr. Koroščekovi sožalni brzojavki. Njegova udeležba pri žalnih svečanostih v Splitu in Beogradu.

Gospod dr. Anton Korošec, bivši ministrski predsednik, je poslal Nj. Vel. kraljici Mariji naslednjo sožalno brzojavko:

»Njenemu Veličanstvu kraljici Mariji, Marseille. Globoko sočustvujem v strašni nesreči in prosim Boga, da v teh težkih dneh tolaži Vaše Veličanstvo in kraljevski dom. — Dr. Anton Korošec.«

Predsedniku vlade g. Uzunoviču je poslal g. dr. Anton Korošec sledečo brzojavko:

»Gospodu predsedniku ministrskega sveta Nikoli Uzunoviču, Belgrad. Občutim globoko žalost in želim, da bi prebrodili težke dni v zakonitosti in miru. — Dr. Anton Korošec.«

V nedeljo se je dr. Korošec udeležil na čelu bivših ministrov žalnih svečanosti v Splitu, da se pokloni posmrtnim ostankom blagopokojnega kralja. Prisostvoval je tudi prenosu krste do kolodvora. V ponedeljek zjutraj se je odpeljal v Beograd, da v imenu Slovencev prisostvuje pogrebu Nj. Vel. kralja. Izjavil je časnikarjem naslednje: »Ko objokuje mrtvega kralja vsa Jugoslavija, je treba vse pozabiti. Treba je delati in živeti za Jugoslavijo!«

IZ RAZNIH DRŽAV

Francoski notrajni minister odstopil. Zaradi očitkov francoske javnosti, da je bila varnostna služba ob prihodu našega kralja Aleksandra v Marseju pomanjkljiva, je odstopil francoski notrajni minister A. Sarraut. Istočasno sta bila razrešena dolžnosti ravnatelj oddelka za varnost v francoskem notrajnem ministrstvu in marsejski prefekt. — Izpraznjena ministrska mesta so bila takole izpopolnjena: Zunanje ministrstvo je prevzel Laval, bivši francoski ministrski predsednik; notranje ministrstvo je prevzel radikal Marc Andeau, poslanec in župan v Reimsu; kolonijalno ministrstvo je prevzel Louis Rollin, poslanec, ki pripada Tardieujevemu republikanskemu centru. Ob priliki izpopolnitve vlade je odstopil pravosodni minister Cheron. Njegovo mesto bo zasedeno prihodnje dni.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Evharistični kongres v Ljubljani. — Letos na praznik Marijinega rojstva je bil škofijski evharistični shod v Mariboru, ki je bil najštevilnejše obiskan ter je po svojem poteku prekosil vse še tako visoko nastavljene nade. Drugo leto se bo vršil tak kongres v Ljubljani! Ne bo to škofijski shod, tudi ne vseslovenski, marveč jugoslovanski. Jugoslovanski škofje so namreč sklenili, da naj bo poleti 1935 v Ljubljani evharistični kongres za vse katoličane v Jugoslaviji. Priprave za kongres so se že začele pod vodstvom ljubljanskega g. škofa dr. Gregorja Rožmana. Take priprave se morajo razpresti po vsej Sloveniji, ki mora katoličanom v naši državi pokazati, kako časti naše ljudstvo evharističnega Božja. Nabožne in prosvetne organizacije naj vzamejo krajevno propagando in pripravo v roke. Mladina, ki je na mariborskem evharističnem shodu tako sijajno izkazala svojo ljubezen in vdanost evharističnemu Kralju, bo poslala še številnejše čete na kongres v Ljubljano.

Nekaj za oktober. Ta mesec je po naročilu slavnega papeža Leona XIII. posvečen Rožnovenski Kraljici, ki ji naj verniki spletajo duhovne vence. To delo bi nekateri radi prepuščali pobožnejše nastrojenim dušam, zlasti ženskam. Vendar pa so jagode molekove polzele tudi skozi prste mnogih znamenitih in učenih mož. Kot primer naj služi sloveči francoski zdravnik dr. Recamier, ki so ga celo svobodomisleci smatrali kot največjega medicince v Evropi. Ta mož je bil globoko-veren katoličan ter je rad molil rožnovenec. O tem je rekel nekemu duhovniku naslednje: »Moj rožnovenec mi je jako v korist ter ga zato ne morem pogrešati. Ako mi kak bolnik dela skrb, ker je njegova bolezen zelo težka, ali pa ker vsa odredjena sredstva nič ne pomagajo, ako znanost ne ve, kaj bi še porabila proti bolezni, se obrnem k Zdravniku

Nj. Vel. kralj Peter II.

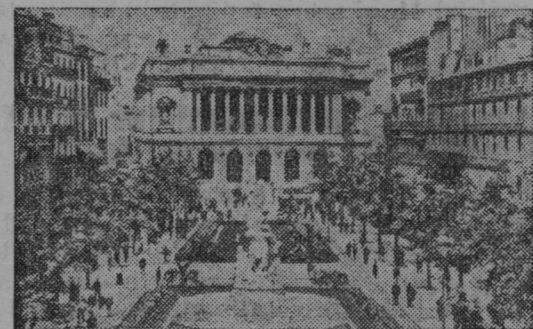
zdravnikov, k našemu Gospodu in Zveličarju ter ga prosim, naj vzame bolnika v svoje varstvo. Kadar nimam časa, da bi dolgo molil, kakor bi bilo treba, se obrnem do blažene Device Marije s prošnjo, naj bo moja zavetnica pri svojem božjem Sinu. To storim, ko med potom k bolniku zmolim kak desetič rožnega venca. Vidite torej, da mi je rožnovenec potreben, mnogokrat prav nujno potreben.«

Duhovniki v Rusiji. Načrt boljševiških brezbožnikov je iztrebiti iz Rusije vsako religijo. Ker ni religije brez duhovnikov, vodijo brezbožniki strupeno vojno zoper duhovščino, bodisi katoliško, bodisi pravoslavno. Je skoro čudež, da se jim še ni posrečilo odstraniti iz Rusije poslednjega duhovnika. Pobili so jih že dovolj. Zoper druge nastopajo z odtegnitvijo kart za hrano, obleko in stanovanje. Da niso brezbožniške nakane popolnoma uspele, gre hvala požrtvovalnosti vernikov, ki na tajnem vzdržujejo duhovnike. V tem oziru kaže rusko ljudstvo svojo globoko verno in plemenito dušo. Japonski misijonar, jezuitski pater Bitter poroča o tej plemenitosti lep primer, ki ga je on doživel. V listu »Iz dežele vzhajajočega solnca« poroča naslednje: »Ko sem bil v Rusiji, sem v toplem avgustu potoval po deželi. Dolgo pot sem napravil v hudi vročini. Strašna žeja se me je lo-

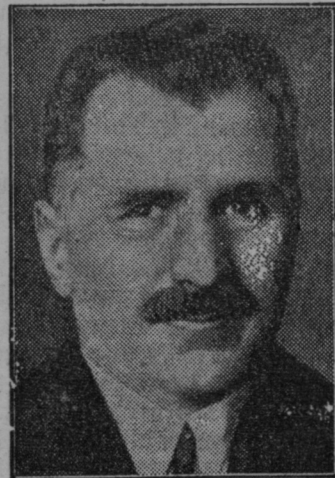
tila. Kupiti si nisem mogel ničesar. Pomankanje je toliko, da si človek ne more niti tega kupiti, kar nujno potrebuje za življenje. Nasproti so mi prišle tri ruske žene, ki so nosile tri steklenice mleka. Vprašal sem jih, ali mi ne bi prodale eno steklenico mleka. Denar jih ni mikal. Nekaj časa so me gledale. Potem so me vprašale: Ali ste naš brat (kristjan)? Ko sem odgovoril, da sem duhovnik, so mi izročile eno steklenico mleka. Denarja niso hotele na noben način sprejeti. Rekle so: Kristusove sestre in bratje si morajo med seboj pomagati.« Zgledna plemenitost, ki črpa svojo moč iz globoke krščanske vernosti!

Naslednji tridnevni tečaj zaprtih duhovniških vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem se začne: v soboto dne 20. oktobra za dekleta; v torek dne 30. oktobra za dekleta; v torek dne 11. decembra za fante; v sredo dne 26. decembra, na Štefanovo, za dekleta. Začetek vsakokrat ob 6 zvečer imenovanega dne. Prijavite se pravočasno! Priložite znamko za odgovor! Najbolje je, če si dekleta ali fantje ene župnije po dogovoru s svojim dušnim pastirjem izberejo svoj termin za svoj tečaj temeljitih oddeljenih duhovniških vaj. Tako se vzgaja elita župnijske Katoliške akcije!

*

Pogled na ulico in na borzo v francoskem mestu Marseille, kjer je bil izvršen atentat na našega kralja.

Regentski sosvet. Od desne na levo: knez Pavle, dr. Radenko Stankovič, dr. Ivo Perovič.

NOVICE

Osebnosti vesti.

Duhovniške vesti. Umeščeni so bili vlč. gg.: Anton Oblak, provizor v Razboru pri Slovenjgradcu, kot župnik istotam; Ivan Mak, kaplan v Dravogradu, kot župnik pri Sv. Petru na Kronske gori; Julij Vajda, župnik na Prihovi, kot župnik pri Sv. Križu na Slatini in Franc Ks. Meško, dekanjski in župnijski upravitelj v Selah pri Slovenjgradcu, kot župnik istotam. — Postavljeni so bili čč. gg.: Ivan Strnad, kaplan pri Sv. Tomažu pri Ormožu, za provizorja istotam; Janez Medvešek, župnik in dekan v Vidmu, za soprovizorja v Brežicah; dr. Anton Trstenjak, kaplan v Ribnici na Pohorju, za špirituala v kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru; Franc Petančič, semeniški duhovnik, za III. prefekta istotam; Jožef Kolarič, kaplan v Sladki gori, za provizorja istotam, in Ignacij Paluc, kaplan na Prihovi, kot provizor istotam. — Nastavljeni so bili: p. Jožef Lapuh, gvardijan kapucinskega samostana v Ptuj, kot kaplan na Hajdini; Alojz Sunčič, provizor pri Sv. Križu na Slatini, kot prvi kaplan istotam; Franc Orešnik, lavantinski duhovnik, tačas na dopustu radi nadaljevanja bogoslovnih študij na zavodu Institut Catholique v Parizu, v Négovo. — Dopust radi boleznij je dovoljen p. n. g. dr. Jožefu Somrek, profesorju pastoralnega bogoslovja v Mariboru.

Nesreče.

Ogenj. Posestniku Franciju na Jurjevi pri Ribnici na Kranjskem je ogenj uničil s senom založen skedenj, voze, slamoreznico, razno poljsko orodje ter spravljene letošnje poljske pridelke. Škoda znaša 30.000 Din, zavarovalnina komaj 10.000 Din.

Popolen učinek
dosežeš samo tedaj,
če raztopiš Persil
v mrzli vodi

Persil varuje perilo

Za namakanje perila vzemi Henko!

Požar uničil kozolec. Posestniku ter bivšemu županu Zagorcu v Orehovici na Dolenjskem je uničil ponočni ogenj kozolec dvojniki, ki je bil poln ajde in krme.

Smrt po nesreči. V Železnikih pri Škofji Loki je zagrabila transmisija v Egrovi elektrarni 62letnega pismonoša Franca Gojo. Goja se je sklonil preko jermenja, ki ga je zagrabilo za suknjo. Ker ni bilo nikogar, ki bi bil ustavil tok, je transmisija zasukala žrtev krogosi in ga je tresčila po zasukanju ob betonska tla, da je obležal pri priči mrtve. Goja zapuščča ženo in 4 deloma nepreskrbljene otroke.

Razne novice.

Organisti, pozor! Pred kratkim je naše Društvo organistov za mariborsko škofijo poslalo svojim članom položnice za poravnavo članarine, katero nekateri dolgujejo že več let. Člani se opozarjajo tem potom na sklep lanskega občnega zbora, da se bodo na letošnjem občnem zboru, ki se bo vršil meseca novembra, izključili vsi tisti, ki članarine vsaj delno ne poravnajo. Vsem organistom, ki niso člani Društva organistov, in tem, ki ne poravnajo naročnine, se na razna vprašanja in prošnje sploh ne bo odgovarjalo. Tudi pri od-

daji služb se bo društvo oziralo samo na člane. Toliko v vednost, da ne bode potem nepotrebne garnanje.

Razstava šolskih vrtov in štajerske kokoši za srez Celje se preloži na 27. do 30. t. m.

Zagonetna smrt. Pri Cerkljah v bližini Kranja so potegnili iz vode pri Kočevarjevem jezcu na Zg. Brniku neznan moško truplo. Mrtvi je imel na glavi dve kot z nožem zasekani rani ter prazne žepe. Vsi zunanji znaki kažejo na zločin. V neznanca so kmalu ugotovili 59letnega vdovca Janeza Mačeka iz Praprotnice Police. Pred tremi leti se je vrnil iz Amerike. Ni še dognano, ali je zašel v pijanem stanju v vodo, ali ga je pa kedo najprej ubil, izropal in ga šele nato vrgel v jez.

Smrt pri prehodu meje. Posestnik F. Birtič je hotel brez predpisanih papirjev prekoračiti našo in italijansko mejo, da bi obiskal na smrt bolno taščo. Kljub pozivu obmejne straže ni obstal in strel ga je pogodil smrtno.

Obžalovanja vredni slučaji.

Krvav obračun. V Ivanjskem vrhu pri Gornji Radgoni se je zopet odigralo vse obsodbe vredno krvavo dejanje. 27-letni kmečki fant Franc Kaučič iz Ivanjcev se je podal v družbi 19letnega Iva-

Avtomobilisti in nezgode.

Največ nezgodam so izpostavljeni avtomobilisti v drugem letu. To dejstvo si razlagajo na ta način, ker vozi avtomobilist prvo leto previdno. V drugem letu se je že povzpел do večjega zaupanja vase, a mu še manjka zadostna izkušnja.

Sigurnost prstnih odtisov.

Tekom zadnjih 30 let se je ugotovitev osebnosti s pomočjo prstnih odtisov toliko izpopolnila, da so doleteli na ta način 400 tisoč oseb, ne da bi se bil urinil kak pogrešek.

Podaljšanje dolgotrajnega življenja.

V splošnem se je ži-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Dva lovca sta oddala strela. Po šotoru je skočila zverina visoko v zrak, coknila na tla, bolesto zarjula in po njej je bilo. Vestmani so se bližali previdno ustreljeni mački in dognali, da je zadeta na smrt.

Drugo jutro, ko so žival odrli, so videli, da je bila jaguarka. Nekdo jo je bil že obstrelil v prednji del prs. Kroglja je obtičala in rana se je grozno ognojila. Jaguarka bi bila itak kmalu poginila vsled posledic prvega zadetka. Nabrani gnoj je žival žgal, bila je vsled onemoglosti izstradana, plašila jo je nevihta, v skrajni sili in v neznošnih bolečinah se je zatekla pod najbližjo streho zunaj na travniku.

O redkem obisku jaguarke smo še dolgo razpravljali.

Naš odpočitek v naselbini Café med iskalci dijamantov se je bližal koncu. Če smo hoteli doseči pred deževno dobo naš cilj — zlato dolino, smo morali na noge in naprej ob reki Rio das Garcas skozi pragozd ter dalje in dalje, kakor

13

je označil pot pri tamošnjih Indijancih premuleni belokožec, ki je videl suho zlato na površju zemlje.

Po nasvetu domačinov smo zamenjali naše voze za mule in konje, ker z vozom skozi tajnosti braziljanskega pragozda še ni doslej najbrž nikdo poskusil.

Kakor ribje oko čistega jutra se je podala naša karavana na pot iz naselbine Café po stepi, preko vod in potokov do reke Rio das Garcas, kjer smo srečevali iskalce dijamantov. Prodrali smo navzdol ob reki, ki se vije pred izlivom v mogočen pritok veletoka Amaconas skozi pragozd. Pot je bila res težavna. Prav hvaležni smo bili domačinom za nasvet zamenjave okornih vozov z mulami ter konji. Prekoračili smo že toliko mest, kjer bi z vozom nikamor ne mogli. Tod gotovo še ni škripal nikdar kak voz, saj zarez od koles ni bilo videti nikjer. Zadnji ljudje, katere smo srečali, so bili posamezni iskalci dijamantov. Od teh smo zvedeli po tridnevem bolj počasnem romanju, da bomo kmalu v pragozdu in da je obsežen, da menda sploh ni iz njega izhoda. Po jasad pragozda bivajo več ali manj divja indijanska plemena, ki ne želijo nobenih stikov z belokožci.

Prerokovanja za pot iz ust zadnjih ljudi res niso bila razveseljiva, a smo le šli naprej in na-

na Gomzi iz Cogetincev na dom 25letnega Antona Rakuša na Ivanjski vrh. Fantje so imeli spore radi nezakonskega očetovstva in so obnovili prerekanje pri tokratnem posetu na Rakuševem domu. Med preprirom se je Rakuša toliko razjezil, da je odhitel v sobo. Medtem je ostal Franc Kaučič s svojo družbo zunaj pred hišo, oddaljen kakih 10 korakov, naslonjen ob svoje kolo. Ant. Rakuša je v sobi pograbil nabito lovsko dvocevko. Ustrelil je skozi okno. Sedaj pravi, da je to storil v nameri, da splaši in odpodi od hiše nepovabljenega gosta, ki ga je tako hudo razžalil. A strel je zadel Franca Kaučiča naravnost v glavo. Zaradi prestrelka lobanjske kosti so izstopili možgani. Kaučič se je takoj zgrudil in obležal mrtev, njegov spremljevalec Gomzi Ivan pa je bil ranjen od svinčene šibre nad levim očesom. O žalostnem dogodku je bilo nemudoma obveščeno orožništvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici, ki se je skupno z g. zdravnikom dr. Petrom Sokolovim podalo na kraj uboja. Zdravnik je mogel samo ugotoviti, da je pri Francu Kaučiču nastopila smrt takoj in bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman, med tem ko je nudil ranjenemu Gomziju prvo pomoč ter odredil njegov prevoz v mariborsko bolnišnico. Truplo Franca Kaučiča je bilo prenešeno v mrtvašnico v Negovo, kjer je izvršila raztelesenje sodna komisija iz Gornje Radgone, Anton Rakuša pa je bil aretiran.

Uboj. Krog 8. ure zjutraj je prišel 21letni Gabrijel Brusar iz Leskovca v Halozah k posestniku Ivanu Koledniku v Strmcu, občina Leskovec. Oba omenjena se nista nič kaj rada videla. In tako je prišlo tudi pri tokratnem srečanju vsled Brusarjeve vinjenosti do prepira. Kolednik, kakor sam trdi, je z vso naglico segel po puško in je oddal iz nje strel, ki je zadel Brusarja v prsa in ga usmrtil pri priči. Sodnija je odredila sodno raztelesenje ustreljenega, ki se je vršilo v mrtvašnici pri Sv. Andražu

v Halozah. Komisija je ugotovila, da je raztrgal strel Brusarju pljuča ter jetra. Aretirani Kolednik trdi, da je streljal v silobranu.

Poskus ropa pred sodniki. Mariborsko sodišče je obravnavalo 10. oktobra naslednji slučaj poskusnega ropa: V noči 3. oktobra 1933 je napadel 26letni delavec Anton Šuen iz Gabernika v gozdu Nežo Šegula, ki se je vračala iz Ptuja, in ji je skušal odvzeti denar. Napadena ženska je prepoznala napadalca, je pričela vpiti na pomoč in nasilnež je moral pobegniti brez plena. Šuen je bil obsojen na poldrugo leto ječe.

Brata med seboj. V Stožicah v občini Ježica na Kranjskem se je odigral dne 11. oktobra zvečer žalosten družinski dogodek. Šest odraslih otrok je večerjalo pri posestniku Jakobu Jernejcu. Pri večerji je vrgla ena od deklin v šali nekaj v brata Lojzeta, ki se je tako razljutil, da je pograbil nož in se pognal za sestro. Med brata in sestro je skočil brat Franc, ki je presteregel nož in mu je rezilo prerezalo glavno žilo. Z nožem zadeti je hitro izkrvavel. Ubijalca Lojzeta so zaprli in ga oddali v zapore v Ljubljano.

Prah in nesnaga sta največja škodljivca vsakega perila. V medsebojnem podpiranju razjedata nitke perila, ki v teku časa prične razpadati. **Zlatorogovo milo** pa s svojo obilno in gosto ter snežno belo peno očisti perilo vsake nesnage in ga s tem napravi trpežnim. Z **Zlatorogovim milom** oprano perilo je lepše kot novo. To ljudski glas dobro ve in pravi: »Le **Zlatorog milo** da belo perilo!« To milo priporočamo tudi mi, saj je res dobro in tudi domače! 847

Franc Jožefova grenčica urejuje redno odvajanje in je priporočljiva za duševne delavce in živčno slabe žene.

Zavese in drugo moderno pohištveno blago, kakor tudi izgotovljene madrace in odeje iz vate si preskrbite poceni v Trgovskem domu Stermecki, Celje. Pišite po ilustrirani cenik.

Misijonski koledar 1935. Letnik XVI. je izšel v Grobljah pri Domžalah. Cena 10 Din. —

Misijonski koledar ima prednosti vseh dosedanjih in jih celo prekaša. Naslovna slika je štiribarvna. Notranjost krasi 90 slik in vinjet. Vsaka stran nudi očem novo lepoto in zanimivost. Vsebinska je poučna, a obenem mikavna in zabavna. Deloma je opremljena z zemljevidi. Naroča se v Misijonski tiskarni Domžale-Groblje.

Pričela se je sezona plesov in plesnih vaj. Za iste si preskrbite za plesne toalete Crepe de chine po Din 34.— v Trgovskem domu Stermecki, Celje. Zahtevajte vzorce in cenik.

Čitanka za prvi razred. Dosedaj vpeljana Widrova čitanka za prvi razred je pošla. Na razpolago je še Majcenova »Prva čitanka«. Priporočamo vsem šolskim vodstvom, da naročijo to knjigo, katere cena je samo 5 Din. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stvarni pouk v prvem razredu. Strokovnjaška knjiga, ki jo potrebuje vsak učitelj, kateri uči v prvem razredu, je še nekaj izvodov na razpolago. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Križ na Donački gori. V spomin 1900letnice odrešenja naj stoji križ na Donački gori. Kupite razglednice tega spomenika in knjižico: »Ob solnčnem vzhodu«, ki jo je spisal dr. Merhar. Razglednice so po 1 Din, knjižice po 5 Din. Čisti dobiček gre za spomenik. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Nova knjiga za duhovnike in voditelje Marijinih družb. Srečko Gregorec, Per Mariam ad Jesum. 45 Din. Knjiga obsega do 60 govorov o Marijini družbi in za Marijino družbo. Govori so v celoti nakazani, da ni treba ničesar drugega, kako samo to v roke vzeti. Gospode duhovnike vabimo, da si knjigo čim prej naročijo potom Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Slovenska Krajina.

IZ SIBIRIJE.

Letos se je pri bralcih »Slovenskega gospodarja« razvilo veliko zanimanje za Prekmurje. Pa jim radi postrežemo s čistimi opisi naših zadev. Še pred 30 leti je starostni luteranski župnik Berke v Goričkih Križevcih kazal na ljuto-

prej ob reki, ki nam je bila edini kažipot, od katere se nismo smeli ločiti že radi pitne vode ne.

Po moji glavi se je premetavalo križ-kraž, kar sem čital ter čul o čarobnih tajnostih pragozda. Hrepenel sem s polno dušo, da vidim in se prepričam na lastne oči, ali hrani ter čuva neizmerni obseg drevja ter rastlinstva tolikanj povdarjene zanimivosti, lepote, skrivnosti ter nevarnosti. Pred zavalovanjem reke v temo in tajinstvenost pragozda smo taborili in prenočili. Zjutraj na vsežgodaj se je spustila naša karavana v svetišče popolne negotovosti in mogoče celo žalostnega pogina!

Obrežni pragozd ob obeh straneh reke je bil še nedotaknjen in ga je lažje prekoračiti, kakor že enkrat posekano hosto. Nikoli ne bom pozabil na skrivnostno svečanost te goščave. Jaz, ki sem zrasel v evropskih mestih, nikoli nisem mogel niti sanjati o tako visokih drevesih in mogočnih deblih. Kakor krasni stebri so se ponosno dvigala visoko nad našimi glavami. Oko je komaj segalo tja gor, kjer so se spletale njih veje v visoke oboke ter je vstvarjalo zelenje neprodirno senčnato streho, skozi katero je le tu in tam prodiral zlat solnčni žarek, ki je spuščal ozko, trepetajočo, bleščečo sled v veličastno temo.

Umolknili smo in postali resni, med tem ko smo neslišno jezdili po mehki, debeli preprogi iz

trhlih rastlin. Če bi bil potoval sam, ne bi bil znal za imena teh gozdnih orjakov, a moji tovariši so mi kazali cedre, velika bombaževa drevesa, rdeč les in vse ostale nebrojne rastline, s katerimi je postal ta del sveta za človeški rod poglavitni dobavitelj vseh rastlinskih sirovin. Živo pobarvane orhideje in čudno slikovite plezalke so se vzpenjale po temnih deblih, in tam, kjer je padal slučajno bežni solnčni žarek na razkošne temnoplave cvete slaka, se mi je zdelo, da doživljam uresničene sanje o pravljicni deželi. Sleherno, temi sovražno življenje hrepeni v teh neizmerno razsežnih gozdovih po luči ter se bojuje za njo. Vsaka, tudi najmanjša rastlina, se zvija in vzpenja proti zeleni površini ter se mora mukoma oprijemati močnejših in večjih bratov. Plezalke so tu izredno bogodne in velike. Tudi rastline, ki ne spadajo drugod med ovijalke, se tu naučijo rešiti se muke teme, in tako lahko vidimo, kako se ovijajo okoli cedrovih debel navadna kopriva, jasmin ter celo jacitarpalma, da bi se povzpeli do vrha drevesa. Nobenega živalstva ni bilo opaziti med temi veličastno izpeljanimi oboki, ki so se nam odkrivali med potjo. Neprestano brenčanje visoko nad našimi glavami je pričalo, da biva tam v solnčni luči pisana množica opic in kač, ptic in lenivcev, ki so morali začudeno gledati naše pritli-

vljenska doba pri človeku precej dvignila. Novorojeni deček lahko računa, da bo doživel 56 let, deklica pa 60 let. Pred 50 leti sta bili zgorajni številki še 42, oziroma 45 let.

Nekoč in danes.

Prva nemška lokomotiva se je imenovala »orek«. Številke za železniške stroje so upeljali mnogo pozneje. Prvi strel orel je imel 10 konjskih sil, kakor današnji mali avto. Današnje velike lokomotive za brzovlake imajo — 2000 konjskih sil, njih brzina znaša v Nemčiji 100 km na uro in vlečejo za seboj 600 ton tovora. Tak orjaški parni stroj je dolg 23 m.

merske in kapelske gorice, govoreč: glejte, ljudje, tje bodo enkrat vsi naši slovenski kraji spadali. In ljudje mu niso ugovarjali in zgodilo se je tako. Gospodar si je kupil sosedovo hišo z gruntom, pa se mu je ta pridobitev tako dopadla, da jo je hodil po dvakrat na dan gledat. Slovenija si je pridobila Prekmurje in ga hodi rada ogledovat. Od daleč in od Ljutomera do zadnje postaje Hodoša, koliko ljudi se je vozilo, da vidijo naselbine svojih starih sester in bratov. Lepi kraji, so govorili, kakor da bi se peljali od Maribora do Št. Ilja itd. In v teh lepih krajih, pri teh dobrih ljudeh in pri njihovih zadovoljivih premoženjskih okoliščinah se je pred nekimi leti vnelo kreganje o Sibiriji. No, prišli so k nam s Preka tudi neki mladi ljudje, ki so mislili, da bo tukaj kar huja - haja in ves napredni rep, pa so naleteli na pametno ter mirno ljudstvo in njegovo trezno življenje. V razočaranju so se neki razpisali v naprednem časopisju, da je Prekmurje — Sibirija. Malenkost. Ako bi rekli Makedonija, bi mi pa že zamerili. Ne, ne! Prekmurje ni Sibirija, kakor ni Bela Krajina in ni Suha Krajina.

Mi imamo vsaj desetkrat več gozdov, kakor jih je med Dravo in Muro, pa smo hranili svoje gozdove in so nam vozili stavbeni les še pred 20 leti Štajerci in nas hvalili. V primursko Prekmurje so štajerski očaki hodili kupovat konje z v prosleke vžitimi stotaki. Od Grada so si Štajerci spravljali ceplena drevesca, katera še zdaj dajejo žlahtni sad po ščavniških dolih. K nam na Goričko so še pred 30 leti od tam prihajali redovi vozov po naše slive. In ko naši kupci pridejo po vino na Štajer, jim tam ponudijo meso, toda tudi hitro vprašajo, ako imate s seboj vaš dobri prekmurski kruh. Vi mladi, zato ne imejte Prekmurja za Sibirijo, vi stari pa iz neumnosti mladih ne delajte kozlov. — No, pa le Sibirija! Pa vam naj bo Sibirija! Naš človek je glede kulture in civilizacije med prvimi v

kraljevini. Tega našega naroda pa živi zadaj, to je severno od Murske Sobotice, 25 tisoč. Vsi ti prekmurski Goričanci bi se radi posluževali železniške vožnje, pa se je radi nove uvedbe voznega reda ne morejo. Od Kotoribe, Dol. Lendave in Gornje Radgone vozijo vlaki tako, da si en dan tja in nazaj iz Maribora, kjer imaš časa 8 ur za opravke. Za to se je nekdo pobrigal. Naš Hodoš pa je tudi na meji in ima skoro iste kilometre. Pa kako je z njim in 25 tisočimi ljudmi? V Murski Soboti nas ustavijo. Naj si kdo pogleda naš vozni red. Z jutrajšnjim vlakom opraviš le v Murski Soboti, s popoldanjim si v Mariboru ob pol 10 ponoči. Ako prideš v jutro iz Maribora, čakaš v Soboti 6 ur, prideš zvečer iz Maribora, čakaš v Soboti celo noč do štirih v jutro. In to mi, ki nas je 25 tisoč s tolikimi uradi, s pogranično četo, s tolikimi pridelki in s toliko živino naj tiho prenašamo? Naš človek se naj vozi iz Beltincev v Puconce šest ur, ko ima peš kraj železnice tri ure?! Enako naj bo: Kotoriba, Dolnja Lendava, Gornja Radgona in Hodoš! — Vi gg. »domačini« in prišleki, to je Sibirija!

Novi list. V Dolnji Lendavi je začel izhajati novi list »Ljudska pravica«. Izdajatelj in urednik je pisatelj Mihael Kranjec. List izhaja časno dvatedensko. Uredništvo je v Lendavi.

Rakičan. Pri nas so začeli zidati poslopje za kmetijsko šolo. Vse naše kmete to zelo veseli, da bodo lahko pošiljali v to šolo svoje sinove.

Črensovci. Griža še vedno razsaja. Umrli sta zopet dve ženski iz Gornje Bistrice. — V četrtek dne 11. oktobra smo videli pri nas še več lastavic, kar se je vsem zdelo čudno, kajti tako pozno lastavic navadno več ni pri nas.

Gederovci. Pri nas je umrl daleč naokrog znani gostilničar in posestnik Franc Štivan.

Gornja Bistrica. Dne 10. oktobra je bila pokopana Katarina Balažič-Copotova v Odrancih. Pokojnica je umrla od epidemije griže. Bila je vredna mati, poznata po celi okolici in od vseh spoštovana, polna kristjanske ljubezni in vedno odprtih rok. Ni bilo reveža, katere-

mu ne bi podarila kos kruha z največjo ljubeznijo je otirala ubogim solze, vedno pripravljena vsakemu pomagati. Duri njene hiše so bile vedno odprte, srce polno sočutja, in celo je mesta za vsakega ubogega in reveža. Pri njenem pogrebu je padlo mnogo solz, ubogi in reveži so zgubili svojo mater in jo zdaj objokujejo. Blagi in dobri materi bodi milostiv večni Sodnik

Boj kletvi!

Preklinjanje spada med tiste grde in obsodbe vredne razvade, ki zavzemajo vedno širše kroge ter se vedno globlje zajedajo v naše ljudstvo. Je to greh, ki ga prepoveduje druga božja zapoved. Kolne tisti, kdor sebi ali drugim stvarjem z besedami želi kaj hudega. To se velikokrat dogaja z zlorabo svetih ali tudi hudobnih imen. Ako se to godi z besedami, ki Boga sramotijo, je to bogokletje.

Kletev ni nikomur v čast, ne posamezniku, ne narodu. Čim več posameznikov je vdanih temu grehu, tem bolj se more govoriti o narodni pregrehi. Kakor kreposti poedincev koristijo skupnosti, tako jo strast in greh posameznikov ponižuje. So gotovi narodi, ki so radi preklinjanja v krogu drugih narodov na slabem glau. Naša dolžnost je, da preprečimo, da pride naš narod ob svoj dober sloves.

Kako potrebna je borba zoper preklinjanje in kako naj se vrši, dokazuje katoliška župnija Veliko Trojstvo blizu Belovara (na Hrvatskem). Pred nekoliko tedni je bila v tej župniji ustanovljena Vojska Srca Jezusovega zoper preklinjanje. Tej borbeni četi je pristopilo doslej že mnogo članov, ki so razvili veliko dejavnost proti tej pregrehi, ki preti postati narodna sramo-

Pismenost angleških kraljev.

Znana slika predstavlja anglešk. kralja Ivana, kako podpisuje leta 1215 izdano listino, ki je ostala podlaga za razvoj angleškega prava. Kralj Ivan je v najboljšem slučaju napravil na listino tri križe, ker prvi angleški kralj, ki je bil pismen, je bil Richard II. (1377 — 1399), od katerega je ohranjen lastnoročni podpis na listini iz leta 1386, ki je shranjena v državnem arhivu v Londonu.

Hitrostni rekord brzo-vlaka.

Ekspresni vlak na progi Denver — Čikago je dosegel pred nedavnim hitrostni rekord. Vozil je z brzi-

kave postave v neizmerni senčnati globini. Ob solnčnem zahodu in vzhodu se je razlegalo kričanje opičjih čred, hreščče so se oglašali papagaji, med tem ko se je slišalo ob vročih dnevnih urah kakor šumenje oddaljenega morja samo glasno brenčanje mrčesa; sicer pa ni bilo opaziti nobenega gibanja med veličastnimi, velikan-skimi debli, ki so se počasi izgubljala v temni daljavi okrog nas.

Največji in najlepši utis je napravil name naravnost čarobni cvet orhidej, katerega smo tolikokrat srečali in vsak je bil drugačen, lepši ter še bolj očarujoče učinkujoč. Ker sem izražal na glas toliko začudenje pri srečanju z orhidejami, mi je rekel naš vodja Davis Graham, da ni nič kaj posebnega, če jaz žarim občudovanja pri pogledu na orhideje, ki so napravile najmo-gočnejši utis celo na kralja Salamona. Prepričan sem bil, da me hoče dobri gospod potegniti, ko vlačim v zvezo svetopisemskega kralja Salamona z južnoameriško orhidejo. Prosil sem ga, naj mi pove kaj o orhidejah, o katerih mi je bilo znano samo ime in to, da cvetejo po pragozdovih ter džunglah kot zajedavke na drugih drevesih. Gospod Graham se je odzval moji prošnji ter razgrnil pred menoj v obširni razlagi vse, kar mu je bilo znanega o tem bajnem cvetu.

Pripovedoval je nekako takole:

»Ko se je pripravljala kraljica iz Sabe, da poseti kralja Salomona, se je domislila, da zlato za tako modrega vladarja nikakor ni primerno darilo. No stotine nasvetov glede obdarovanja je bilo predloženih od okolice kraljice, a nobeden ji ni bil po godu. Slednjič ji je svetovala pri-prosta dekla orhideje. Kraljica se je oklenila tega nasveta. Pustila je izkopati drevesa, na katerih so rasle orhideje in je peljala seboj kar celo drevje. Njena karavana je zgledala kakor potujoči gozd. Kralj Salomon je duhal nepopisno prijetni vonj orhidej in občudoval barvo, ki je rahla in vendar tako bogata, da je bil modri kralj kar očaran od rajskega cvetja orhidej.

Privlačnost orhidej je preživela večtisočletno dobo. Dragoceno kamenje iz Salomonovih časov je zakopano po grobnicah že davno pozabljenih kraljev, kras orhidej živi še danes.

Cela premoženja izdajajo za orhideje. Eden cvet stane 30 Din ali pa tudi 20.000 Din, kako redek je pač. Iskralci orhidej žrtvujejo celo življenje, da izsledijo le en sam cvet, ki predstavlja posebno redkost. Nabiralci orhidej po džunglah: Južne Amerike, po otokih pod Indijo po Sumatri, Borneo in na Madagaskarju ob Južni Afriki doživijo mnogo več, nego lovci na slone, leve, tigre in gorile.

ta. Na pobudo nekoliko občinskih svetnikov, ki so člani te vojske, je bil na seji občinskega sveta 25. sept. 1934 soglasno sprejet sklep za pobijanje kletve. Občinski svet (36 članov) jednoglasno zahteva, da se morajo porabiti vsa sredstva, da se prepreči preklinjanje, zlasti še bogokletje. Občinska uprava je na javnih mestih: uradih, oglasnih deskah in občinskih zgradbah dala obesiti tablice z napisi: »Kleti je najstrožje zabranjeno«, »Kletev je naša narodna sramota«, »Samo surovež preklinja.«

To je lep zgled, ki naj bi ga druge občine posnemale. Ako ne bomo začeli z vso energijo boj zoper ostudno in surovo preklinjanje, bo med ljudstvom rastla ta grešna razvada in z njo narodna sramota. Treba je samo po ulicah in cestah poslušati negodne fantine, ali celo pravcate mlekozobneže, da spoznamo, kakšne kroge je že zavzela kletev in skrunitev božjega imena. Opozorjamo tudi prosvetne, osobito mladinske organizacije, da se pridružijo križarski vojni zoper preklinjanje!

*

Vurberg. Katoliško prosvetno društvo na Vurbergu je imelo svoj 28. letni občni zbor. Spregovoril je predsednik društva o pomenu katoliške prosvete, ki jo skuša evropsko svobodomiselnost omajati, in kako novodoba civilizacija prinaša plitvenje duš. Nato je podal svoje poročilo in z veseljem povdaril, da se je članstvo društva v pretečenem letu dvignilo ter izrazil željo, da bi se rast članstva vzdigovala naprej. Za njim so podali prav točna poročila ostali funkcionarji in sledila je volitev novega odbora, ki se je v mestih tajnika, blagajnika, podpredsednika in pri nekaterih odbornikih spremenil. Drugo je ostalo pri starem. Tako smo zopet začeli novo leto društvene življenja in prosvetnega delovanja, leto novega upanja na boljše prosvetni razmah. Pozivlja se že sedaj mladina, da bi pridno segla v zimski dobi po lepih knjigah v društveni knjižnici, saj se je zopet pomnožila za nekaj imenitnih romanov. Tekmujte, katerih čitateljev bo imela več naša društvena knjižnica.

in kdo bo več knjig prečital, fantje ali dekleta! Takšna tekma je za mladino kaj vredna! Naznanja se tudi, da si je društvo lansko leto ustanovilo svoj društveni praznik, ki se obhaja na praznik Kristusa Kralja na zadnjo nedeljo oktobra. Člani in prijatelji društva se torej pozivljajo k praznovanju tega društvenega praznika že danes. Praznovanje bo obsegalo cerkveno in izvencerkveno proslavo. Ne pozabite torej!

Ljutomer. Odbor Ljudske čitalnice sporoča, da se bo predstava »Mlinarjevega Janeza«, ki bi se morala vršiti preteklo nedeljo, pa se radi splošne žalosti v državi ni vršila, gotovo vršila v nedeljo dne 28. t. m., popoldne ob pol štirih v Katoliškem domu. Za takrat vsi povabljeni!

Smiklavž pri Slovenjgradcu. Dne 27. sept. se je tukaj prigodila velika nesreča. Istega dne je s konji vozil v tuk. župnišču kot hlapec zaposleni Franc Vošner od župnišča po dolgem klanu na spodaj v ravnini ležeče polje

Francoski zunanji minister Barthou.

po poljske pridelke. Pri tem je prišel pod voz in je dobil take hude poškodbe na glavi, da je istim po osemdnevnem zelo hudem bolehanju podlegel. Pokojnik je bil zelo priden posel, skozi 11 let je zvesto služil g. župniku. Bil je jako veren, ker je pogostokrat prejemal sv. zakramente. Rad je mnogo čital in se zelo zanimal za dogodke v javnosti. Bil je obilni udeležbi ljudstva na rožnovensko nedeljo pokopan. Naj počiva v miru! Iskrena zahvala dobrim faranom, ki so pokojnika v njegovi hudi boleznii pogostokrat obiskali, so za njega molili, za obilno udeležbo pri pogrebu, za darovane številne vence in cerkvenimi pevcem za ginljivi žalostinki na domu in ob grobu. — Dne 7. t. m. se je tukaj poročil g. Leopold Vengust, strojevodja državne železnice v Velenju, z gđc. Treziko Lunka, prodajalko pri tukajšnjemu trgovcu g. Deberšek. Bilo prav srečno!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Potihnilo je veselo petje po naših hribih, umolknili bodo klopotci, trgatev po naših goricah je minila. Vinogradnik je spravil zlahtni sok v shrambe. Sv. Mihael letos ni našel mnogo grozdja več v vinogradih. Priderek je bil pod srednjo mero, kjer pa je bila še toča, pa naravnost malenkosten. Kakovost vina pa bo izvrstna, saj so imeli mošti 20 do 22 in še več stopenj sladkorja. Uime, peronospora in plesen niso letos posebno nastopale, pač pa je in tam klestila toča. Dež koncem avgusta je povzročil gnilobo, razni mrčes, ki je pil že sladko grozdje: vse to je povzročilo, da so vinogradniki zvečine predčasno potrgali grozdje, sicer bi bil pridelek še manjši. Sadja je še bilo po boljših legah precej, a kaj, prej ni bilo izvoznic, sedaj pa ni kupcev.

Sv. Urban nad Mariborom. Lepo je tu gori posebno v jesenskem času, ko zavživamo jasna razgleda po Slovenskih goricah tja gori proti Gradcu in tja doli do Prekmurja. Imamo pa tu gori tudi krasno prenovljeno cerkev in okoli nje lepo urejeno pokopališče. Zato ni čuda, da nas dan za dnem obiskujejo izletniki iz Maribora in tudi drugih krajev. Pa tudi marsikateri naših rajnih so si to lepo višino izbrali za svoj zadnji počitek do veselega vstajenja sodnega dne. Pred leti smo tukaj priredili zadnji dom blagi materi in vzorni že-

Orhidej je na tisoče in tisoče vrst. Med izredne posebnosti prištevajo cvetje, ki sliči malim ptičem in metuljem z razprostrtimi peruti.

O južnoameriškem nabiralcu orhidej pripovedujejo: Nastopilo je deževje. Približal se je čas, ko bi naj odpotoval, a še ni našel dragocelega in redkega orhidejnega cveta. Indijanec mu je prinesel zbirko takih 100 komadov. Med temi je bila tudi orhideja, kakoršne še ni bil videl. Vzel jo je v roko, da bi jo natančneje ogledal radi izredne lepote. V mračni svetlobi ki je prodirala skozi goščo ovijalk, so se svetlikale barve cveta, kakor bi bile žive. Imel je pred seboj najlepšo orhidejo, kar jih je kedaj videl. Naenkrat se je pričelo na listju cveta nekaj gibati. Nabiralec je vrgel čudno gibajočo se stvar proč in skočil na stran. Kar je obdržal v roki, sploh ni bila orhideja, ampak ena najbolj strupenih kač.

Najbolj čudovita lastnost orhideje je ta, da zna natančno prevzeti obliko drugih rastlin ter živali. To spreminjanje cveta ni ničesar drugega nego naravna samoobramba.

Vsaka džungla po Mehiki, Panami, Ekvadorju, Braziliji, Orinoku in Madagaskarju je že zahtevala smrtne žrtve iz vrst strastnih nabiralcev orhidej. Iskalci tega tolikanj redkega cveta imenujejo z največjim spoštovanjem imena pionirjev, onih mož, ki so se odrekli po cela leta civili-

zaciji, gledali neprestanim nevarnostim v oči, da bi odkrili nove, še nepoznane vrste orhidej. Iskanje orhidej je vedno združeno z naravnimi nevarnostmi kakor: sovražni domačini, mrzlca, divje zveri, strupene žuželke ter kače. Orhideje rastejo in cvetijo največkrat na vrhu visokih dreves. Kolikokrat nastane za iskalca vprašanje: Ali naj spleza na drevo v pragozdu, kjer je sigurno gnezdišče kač? Ako se ne more polastiti cveta s pomočjo lasa, mora drevo podreti z orhidejami in kačami vred, kakor je to storila kraljica iz Sabe.

Anglež Hamlin je iskal orhideje po otoku Madagaskarju. Zadel je pri tem poslu na posebno težkočo. V pokrajini Moyambassa na omenjenem otoku je vztrajal ondotni kralj na tem, da se mora zvezati Anglež, če hoče ostati tamkaj, s kraljevo rodbino. Hamlin je prevzel čast poglavarja in se je podvrnil obredu, ki je predpisan za sklep krvnega sorodstva s kraljem. Kralj je poslal na lov za orhidejami svojega svaka, zapretil pa je Angležu, ako se bo svaku kaj pripetilo, bo nosil on odgovornost. Istočasno je opozoril kralj krvnega brata na jaguarje, ki prežijo po džunglah in so na Madagaskarju posebno krvoločni. Svarilo ni bilo zastonj. Jaguar je mežikal s kraljevim svakom ter si ga je privoščil s kožo in z lasmi vred. Kralj je zvedel o smrtni

no 125 km na uro in je prevozil celotno razdaljo v 13 urah.

Vremenska poročila pošilja dnevno 75 pokrajin in 1000 ladij. Na podlagi teh obvestil izdelujejo strokovnjaki vremenske karte.

Najbolj svetla zvezda na nebesnem oboku nosi ime po njenem odkritelju Doradus. Njena luč je 300tisočkrat močnejša nego je luč našega solnca. Če bi bila zvezda Doradus namesto solnca, bi se dvignila vročina na zemlji na 7000 stopinj C in bi se zemlja razkrojila v kratkem času v žareči oblak.

ni kamniškega cerkvenega ključarja Matičiča iz Šobra, koncem letošnjega septembra pa smo tik nje položili njeno hčerko Antonijo. Bila je žena posestnika Šori Janeza v Rošpahu ali nekdanjem Murgrabnu. Kakor je bila nekdanj vzor dobrega otroka in že od mladih let vneta Marijina družbenka, tako je bila tudi v zakonu vseskozi pridna gospodinja in dobra žena ter nad vse skrbna mati svoje velike družine. Posebno jo je dičila izredna vdanost v voljo božjo in pa občudovanja vredna potrpežljivost prave tretjeredniške hčerke svetega Frančiška. V svojem 42. letu je izdahnila in žalujočemu možu v oskrbo zapustila še štiri nedoletne otroke. Ker smo jo poznali in spoštovali, smo jo v velikem številu speminali na zadnji poti in se je bomo še pogosto spominjali v svojih molitvah.

Radinski vrh. (Grozovit umor.) V Radinskem vrhu, pošta Slatina-Radinci, je stanovala že več let sama na svojem posestvu Marija Nedog. Njen mož stanuje nekje v Avstriji. Ker si je ta ženska v zadnjem času prihranila nekaj denarja, jo je najbrž radi tega zadela tako strašna smrt. Sosedji je že od 3. t. m. niso nikjer videli; ker pa je ta ženska bolj za sebe živela in samotarila, se sosedje niso za to zmenili. Še dne 4. t. m. je ni bilo nikjer. Dne 5. t. m. pa je šla soseda tja; vrata je našla odprta, ena svinja je hodila zunaj. Na klice se ni oglasil nikdo. V zli slutnji je šla po moža. Ko je ta opazil v hiši pred pragom mlako krvi, je šel po drugega soseda. Stopila sta v hišo, videla mlako krvi in vse razmetano. Ko sta potem še opazila krvave madeže pred vhodom tja do studenca, je eden šel po orožnike. Ko je orožnik prišel, je takoj ugotovil, da se je tu nekaj zgodilo, ker je bil studenec ves okrvavljen. Neki mož se je proti nagradi spustil notri; kar je privlekel na dan, je vse navzoče navdalo z grozo. Videli so dotično žensko mrtvo, nago in z razbito glavo. Vsi ljudje so se zgrozili nad tem. Popoldne je prišla sodna komisija, preiskovalni sodnik g. dr. Milan Gorup, in si na licu mesta vse ogledala. Nato je zaukazala truplo prepeljati v mrtvašnico, kjer se je izvršilo raztelesenje. Dognalo se je to-le: Lobanjo je imela zdrobljeno na 15 komadov, najbrž učinek sekire, potem zabodljaj na podbradku in na spodnji

ustnici, najbrž delo noža, in zlomljeno levico, posledica padca v vodnjak. Smrt je nastopila takoj po prvem udarcu po glavi, ker so bili možgani močno poškodovani. Zločinec jo je po umoru vrgel v 18 m globok vodnjak. Da bi mogoče našli kako sled za zločincem, so dne 8. t. m. izpraznili vodnjak, pa vse zaman. Pravega sledu še ni. Želja prebivalstva je, da se zločinec čimpreje najde!

Štrigova. Dosedanja stara cesta, ki drži iz Štrigove v Ljutomer skozi Jalšovec, Gibino, Razkrižje, Veščico, Stročjovas, je okrog 17 km dolga, dočim bo nova cesta, ki bo držala od Banfja, Veščico, skozi Stročjovas v Ljutomer, le 8 km dolga. Graditi so jo začeli dne 16. majnika. Stara cesta se vije v velikem ovinku po dolini od Razkrižja pod dolgim hrbtom griča, odnosno vrha Banfja, dočim grade novo v serpentinah ter bo držala po drugi dolini pod Veščico, mimo Razkrižja proti Stročjivasi. Novi cesti lahko pripisujemo poseben namen, ker bo nas zvezala Medjimurce s Prleki. Če so Slovenci količkaj ekspanzivni in z nami sporazumni, ter če je prleški dialekt vsaj malo nalezljiv, bomo postali priključeni Medžimurci kaj kmalu čistokrvni Prleki, saj bomo imeli tako lepo zvezo z metropolo Prlekije z Ljutomerom. Zdaj je na cesti zaposlenih okrog 70 mož. Zgradili so že 1,50 km ceste, namreč pripravili so teren za fundiranje cestišča. Na ravnem je cesta široka 5 m, na ovinkih pa 7. Gradnja je precej težavna, ker so tla povsod mehka in ni nikjer trdnega materiala. Nasipni material in kamenje za fundament dobivajo iz bližnje Mure, namreč gramoz. Cesto grade iz sredstev bednostnega fonda, največji del pa prispeva ljutomerski sreski cestni odbor. Gradnja je proračunana na 1.200.000 Din. Gradbeno vodstvo ima banovina ter bo cesta banovinska II. reda. Delali bodo še prihodnje leto in če pojde vse po sreči, bo cesta dograjena prihodnje leto do zime.

Črešnjevce pri Slov. Bistrici. Žalostno so zapeli dne 7. oktobra zvonovi in nam oznanjali smrt komaj 22letne Marijine družbenice Hajšek Francke. Dolgo se je borila proti neizprosnim jetiki, ko je pa uvidela, da ni več pomoči, se je pa popolnoma udala v voljo božjo. Vsi smo jo poznali kot pridno in pošteno dekle, vestno v izpolnjevanju svojih dolžnosti kakor

Slovinci!

Uradi, občine, šole in posamezni!

Slovenski umetnik Božidar Jakac je letos poletni na Bledu napravil portret Nj. Vel. kralja Petra II. Ta slika je izredno ugajala tudi pokojnemu vladarju Aleksandru I. V vse urade, občine, šole in naše domove naj pride ta slika, posebno še zaradi tega, ker gre polovica čistega dobička v smislu dogovora z Nj. Vel. kraljico Marijo v umetniški fond za nenameščene slovenske upodablajoče umetnike.

Cena slikam je: format razglednice (v originalni barvi) 4 Din, format razglednice v fotobarvi 2 Din; format 29—42 cm lastnoročno signirana 120 Din.

Naročila za slike sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU IN PTUJU.

se spodobi za otroka Marijinega. Od hiše žalosti na pokopališče jo je spremljalo lepo število belo oblečenih deklet, njenih sovrstnic, pa tudi drugih. Ob odprtem grobu se je pa z lepimi besedami od nje poslovil gospod župnik, voditelj Marijine družbe. Draga Francka, tvoje telo zdaj počiva v hladni zemlji, tvoja duša se pa raduje pri nebeški materi Mariji!

Vransko. Prelepa in ganljiva je bila slovenskost, ki smo jo praznovali dne 16. septembra na Vranskem. Več dni so pridno peli zidarska kladiva svojo enolično pesem na kraju zunaj trga, kjer puščajo ob priliki pogrebov svoje mrtvece čakajoč duhovnika vsi oni, ki žive raztreseni po manjših vaseh pod zlano Čreto. Sredi največjega dela so vztrajno vozili naši dobri kmetje kamenje in opeko na kup, dokler ni končno zrastle na onem mestu krasna kapelica. Ono nedeljo blagoslovljivo to kapelico s kipom Žalostne Matere božje, ki je delo akad. slikarja Ivana Cesarja iz Mozirja, domači župnik vlč. g. dr. Mörtl ob asistenci čč. gg.: tuk. rojaka spirituala Antona Karo in domčega kaplana Fr. Bohanca. Po vzvišeni pridigi g. spirituala se je razvila dolga procesija na oni kraj, kjer

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskovine v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

nesreči. Zapovedal je, da se mora radi nje pokoriti Hamlin. Dal mu je na izbiro: Hoče li, da ga namažejo z oljem in sežgejo na grmadi, ali pa mora prevzeti celo družino od zveri povžitega svaka? Anglež se je odločil za prevzem družine.

Fostermann, nemški nabiralec orhidej, je odkril nad 40 vrst. Nekega večera se je nahajal v goščavi v Siamu v Indiji. Pred zatonom solnca je še gledal skozi daljnogled in je izsledil krasno orhidejo visoko na drevesu. Bal se je, da bi ne mogel dognati drugo jutro pravega debela. Razdelil je celo družbo na dva dela. Eden od spremeljvalcev se je podal naprej, da bi poiskal taborišče, Fostermann je ostal pri drevesu. Naenkrat mu je udaril na uho pretresljiv krik. On in njegovi ljudje so brzeli na pomoč. Odkrili so sled tigra in ničesar drugega. Tovariš je zginil. Drugo jutro so prodrli globokeje v pragozd. Tamkaj so našli preostanke tovariša, katerega je bil zagrabil tiger, raztrgal ter požrl. Smrtni žrtvi je poskrbel Fostermann za vedni spomin na ta način, da je imenoval nesrečni cvet »tigrovo orhidejo«.

Ni čudno, če so orhideje med tigri in divjimi glavarji v ceni tako visoko. A tudi tedaj, ako je kedo katero odkril in jo spravil srečno do pristanišča, je prepeljava cveta iz pragozda po morju brezplodna. Od 27.000 iz Južne Amerike na

ladje naloženih orhidej sta prestali prevoz v Evropo samo dve. Od pošiljke v Nemčijo, ki je obsegala 1000 redkih vrst s Filipinskega in Bonin otočja so vse ovenele.

Vzemimo slučaj, da prestopi katera prevoz po morju in pride v evropski cvetličnjak, ne cvete pod umetno ustvarjenimi pogoji.

Med takim ter sličnim razlaganjem, pojasnjevanjem in pripovedovanjem smo se porivali že dva dni naprej skozi pragozd ob reki, ne da bi bili srečali kako večjo žival na zemlji, ali odkrili kako sled o človeku. In vendar so nam razlagali domačini v naselbini Café in zadnji iskalci dijamantov ob reki Rio das Garcas, da se nahajajo ne predaleč v tej skrivnostni samoti ljudje. Tretji dan našega pohoda skozi pragozdne tajne se je razlegalo po zraku neko čudno, oddaljeno, svečano in enakomerno votlo pritrkovanje, ki se je večkrat pričelo in zopet poleglo tekom dopoldneva. Jezdili in stopali smo eden za drugim, ko smo šli prvič ta ropot. Naši gonjači so obstali z obrazi, spačenimi od groze, ter jeli nepremično in molče prisluškovati, kot da bi se bili spremenili v bronaste kipe.

»Kaj je to?« sem vprašal.

Dalje.

so slovesno postavili Marijin kip na njen novi oltar. Bil je to dan slovesnosti, ki v vranjska fara že dolgo ni doživela. Za ta prelep dan se moramo pač zahvaliti našim kmetom, predvsem pa uglednemu možu g. Lovrencu Zeliču, ki se je s svojo vzpodbudno in vodilno besedo ves posvetil zidavi te lepe kapele.

Dramlje. Po končani, srednje dobri trgatvi, ki nam je letos dala izredno dober pridelek, se veselo pripravljamo na žegnanje pri Sv. Uršuli, katere cerkev smo letos zunaj popolnoma preuredili, tako da se sedaj kar bej raz tega prijaznega hribočka, posajenega z žlahtno vinsko trto in se vsa ozaljšana dviga nad vinskimi hrami, v čigar kletih kipi rujni vinski sok. Žegnanje se vrši dne 21. oktobra in bo slovesno opravilo zjutraj ob sedmih in drugo ob pol 11. uri. Vsi častilci sv. Uršule kakor tudi tisti, ki si žele lepega razgleda in par ur poštenega razvedrila, pristočno vabljeni, ker bo tudi za okrepčilo v polni meri preskrbljeno! — Drameljčan.

Šmarje pri Jelšah. Popravili in pospravili smo kolikor toliko za letošnje jesen. Živeža še bo, vina le malo, jabolčnika pa skoraj nič. Pijači se bomo morali tedaj še bolj odpovedati, kakor v tekočem letu in denarja nam primanjkuje tako, da bomo menda kmalu pozabili, kako je izgledal in kakšno vrednost ima. Saj nimamo skoraj ničesar več prodati in če bi tudi kaj gletali, bi ne dobili veliko za to. Pametni kmetje so se začeli precej zanašati na sadni izkupiček prihodnjega leta, ker mislijo, da pride vrsta na nje. Zato nekateri že zdaj drevje snažijo, belijo in proti zimskemu pedicu ovijajo. Bog jim blagoslovi prizadevanje! Vse hvalevredno je delovanje tukajšnje sadjarske in vrtnarske podružnice, ki se na vse mogoče načine trudi, da vzbuja zanimanje za umno sadjerejo in po svojih najboljših močeh posestnike toobzirno podpira. Izprosila si je od naše banske uprave tisoč dinarjev, za kar je iskreno hvaležna, od naše okoljske občine pa je dobila 200 Din podpore. Nabavila si je lepljive pasove proti škodljivemu pedicu in ima v zalogi že tudi nekaj arborina. Vsak podružnični član dobi oboje za polovično ceno, ker drugo polovico ona plačuje iz velikodušnih podpor prej omenjenih dobrotnikov. Obrnila se je tudi na Kmetijsko družbo z nujno prošnjo, naj bi ji prepustila vsaj skromno zalogo sadjarskih potrebščin za vzpodbudo našim sadjarjem, ki bi se gotovo radi posluževali pripomočkov za zatiranje sadnih škodljivcev, ko bi bili »pri roki« in bi jim ne bilo treba za vsako malenkost pisariti in dregati ali celo zamudne poti do Celja tvegati. Zadnji čas je že, da se tudi za naše sadonosnike kaj stori, ker nam bodo drugače popolno obnemogli in čisto odpovedali, kakor že nekaj let to žalostno opazujemo na naših češpljah. Naj se vrnejo čas dr. Josipa Vošnjaka, ko so kmetje tekmovali, kdo bo imel lepše oskrbovano drevje, ko so zasadili sadonosne drevorede in gojili lepe drevesnice! Društveniki, podpirajte dobrohotni odbor s svojim zanimanjem in nasveti, udeležujte se pridno zaželjenih in obljubljenih predavanj in tečajev, bodite točni s plačevanjem udnine in pridobivajte nam dobrotnikov!

Bobovšek pri Šmarju. Lep razgled imamo po župniji. Najbolj ponosni pa smo, da imamo Sv. Roka vedno pred očmi in slišimo zvonjenje skoraj od vseh strani šesterih cerkev. Nas budijo, k molitvi in na delo vabijo ter k službi božji kličejo, k počitku spremljajo in nam z veselimi trijančenjem nedelje in praznike oznanjujejo. Premnogokrat pa tudi žalostno zapojejo, našim ljubim rajnim v slovo. Dosedaj so jih tako pospremili v večnost 17 iz-

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravna »**Franz Josefova grenčica**«, večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »**Franz Josefova voda**« sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »**Franz Josefova voda**« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

pod 50 let, 11 med 50 in 70, 16 med 70 in 90 let in eno 90letnico. Veliko žalost nam je povzročila smrt šentrokovskega mežnarja o vel. maši. Globoko rano pa nam je prizadajala 14 dni nato smrt ugledne kmetice, blage žene in mamice na Pristavi, Jožefe Sovinc, roj. Golob, ki je bila posebno čislana in spoštovana zaradi svojega usmiljenega srca. Reveži so bili pri njej kakor pri svoji dobri materi, tako ljubeznivo jih je sprejemala, gostoljubno postregla in velikodušno snažila in oblačila. In zopet 14 dni za njo se je poslovila od nas žena kakor malo takih, Rajmunda Ringerja žena Tezija, roj. Vovk. Prelepo in skrbno je vzgojila svoje hčerke, prikupljivo snažen je bil njen dom na Prelogah, v katerem je bila prava gostoljubnost gospodinja in globoka pobožnost vodilja in kraljica. Veliki dobrotnici cerkve in zvonov je še posebe lepo slovo zapel srednji zvon Sv. Roka, kateremu je bila s svojim možem za botro. Bila je žena, ki je živela iz vere in zaupala na božje plačilo. Pred tremi leti smo na zadnji poti pospremili še tretjo tako ženo iz našega mirnega kota, Ano Vreže na Durjevem domu na Bobovem. Ko je svoj mični dom lepo uredila in svoje otroke dobro vzgojila in preskrbela, se je podala na večni odpočitek. Ko lepo življenje teh treh žen premišlujem jaz z našimi mnogoštevilnimi naročniki »Slovenskega gospodarja«, se mi zdi, da so se preselile pred tron božji in da tam molijo za naše gospodinje, naj hodijo po njihovih potih ljubezni do Boga in do bližnjega. Blagor hišam, v katerih gospodinjijo in vzgajajo take žene in matere!

Pišce. Skoraj same žalostne novice moram danes poročati. Bilo je pred dnevi na Piršenbregu v naši župniji. Zbrali so se fantje in moške na večer ličkat koruzo k Cizel Mihaelu. Razpoloženje je bilo v začetku še dobro med vsemi. Toda ko je gospodar prinesel pijače, je zavrela kri. Baje so se spomnili fantje starih »računov«. Pa kakor je že navadno pri takih stvari, da nedolžni dobi, tako je bilo tukaj. Dobil jih je Cizel Ivan, oče treh nepreskrbljenih otrok, ki je tudi poškodbam podlegel v brežiški bolnici. Nekateri drugi so odnesli le lažje praske, le enemu še gre za oko. Kaj pač dela alkohol?! Ene spravlja v grob, druge v zapore, a tretjim prinaša žalost in revščino. Ali se bodo ljudje kdaj spametovali in ga pili po pameti, kakor pravi Slomšek: »Po pameti ga pijmo, da pameti ne zgubimo.« Oh, ko bi že kmalu kupci prišli in tega demona odpegljali iz naše srede! — Preminul pa je pred kratkim Stopar Ivan, sedlar in tapetar. Zastrupil se je z vinskim moštom. — Toda naj-novejše je pri nas pač to: Naš Fricl je ozdravel. In ko so naši bratje in sestre priredili plesno veselico, je že plesal, da se je vse treslo. Pa še vriskal je povrh, da smo se mu vsi čudili, kje jemlje pri svoji telesni slabotnosti tak glas. Vesela je seveda najbolj njegova boljša polovica, da je naš recept, ki smo ji ga na tem mestu dali, tako zalegel. Ali naš Fricl je bral »Slovenskega gospodarja«, sedaj pravi, da bo uvedel tisti znani in samo njemu lastni

»linč justič«. Baje bo s »kicem« delil. Sedaj le ne vemo, komu? Ali tistim, ki berejo »Slovenskega gospodarja« ali »Prelom«, ali kakšne druge časopise? Morda se še nad vas spravi, gospod urednik! Svetujemo vam, da se date za vsak slučaj zavarovati, mi smo se že dali. Sicer pa bomo že poslali po zdravnika v Butale in vse bo dobro! — Dobravec.

Iz zagrebške torbe. »Naša Kri«! Prav zares je to pesem naše zemlje v njeni lepoti in našega naroda v njegovi moči! Kar rastele nam je v nedeljo dne 7. oktobra ponos, ko smo gledali to močno našo narodno igro iz Finžgarjevega peresa. Ta naša domača beseda, ti značaji, ta družabnost, lepota veličastnih planin v ozadju pa je bila povdarjena še z bogato lepoto naše narodne noše, tako da kar začutiš, živo in globoko, da te mora biti sram, če tako lepe svoje domovine ne ljubiš, če se svoje besede in svojega naroda sramuješ. O, veliko imamo takih bratov in sester tukaj, katerim bi bila vsa misel in beseda te predstave briček očitek in trdo izpraševanje vesti, v kolikor so še vredni otroci naših možatih prednikov. Žal se taki radi izognejo takemu računu, ki bi ga morali napraviti sami s seboj... Lepa je bila ta nedeljska predstava. Dobro odigrana in tudi dobro obiskana. Saj sedaj tako drugega niti nimamo ne, kakor take prireditve, dokler Sveti Rok še ni gotov. Pa bo sedaj tudi te pesmi konec. Prihodnjo nedeljo dne 28. oktobra bo pa že zopet redna služba božja. — Zagreb je v črnem. Črni trakovi, črno uokvirjene kraljeve slike, po nekaterih izložbah. V središču zanimanja pa stoji vprašanje, kdo je morilec? Kelemen 20 družin, nič manj tega imena so našli, a o Petru Kelemenu ne govore nobene ne župne in ne policijske bukve. Dobili so pač Pavla Kelemena, pa se je izkazal za neoporečenega trgovca. Našli so tudi Petra Klemena, ki je pa spet poštena slovenska duša, revno študentovsko bitje. — Ko so te dni zvonovi tako na veliko zvonili, so bili ljudje žejni še novih senzacij. Pa so jo hitro napravili. Da je zadela kap nadškofa dr. Bauerja, tako so raztrobili, da je bilo celo mesto in po radiju kar cela dežela polna te novice, ki jo je radio potem zvečer preklical. — Tako vam je torej v teh jesenskih dneh tu v Zagrebu. Solnce sije, mraz pa kar skozi čevlji in skozi okno tišči kar v živo.

Kako živi najbogatejši mož?

Na tem vsled vseh mogočih kriz ubožanem svetu živi mož, ki je tako neizmerno bogat, da ne more pregledati svojega premoženja. In ta bajno bogati gospod se prav nič ne poslužuje svojega bogastva. Gre namreč za indijskega kneza Nizama iz Hyderabad, katerega premoženje je precenjeno na 5 milijard švicarskih frankov. Pri tej cenitvi so mišljene samo premičnine. Celi hribi zlatih in srebrnih palic so shranjeni pod oboki njegovih palač in nikdo jih še ni pretehtal in natančno precenil. Poleg zlata in srebra so nakopičeni po knežjih zakladnicah kupi dragocenih kamnov in biserov. Eden od teh kamnov, največji safir na celem svetu, je bil pred kratkem ukraden. Knez se niti zmenil ni za tatvino. Eden kamen več ali manj, kaj mu to mar... In ta indijski bogataš ne živi prav nič drugače, kakor kak štedljiv evropski zasebnik s svojimi skromnimi do-

hodki. Oblači se v najbolj priprosta oblačila. Na njegovo mizo prinašajo skromna jedila in sploh je celotno njegovo življenje prepletено z odpovedjo. Nizam, ki bi lahko živel v večjem rija-ju nego vsi drugi indijski knezi ali maharadže, nastopa kot najbogatejši vladar samo ob priliki obiska tujih mo- gočnjakov. Njegovih 50 luksuznih av- tomobilov je lepo shranjenih po gara- žah. Nizam se poslužuje samo enega starega avtomobila, ki je bil kupljen leta 1927. Šest palač mu je na razpola- go; on prebiva v najmanjši ter v naj- bolj priprosti in se ukvarja brez vsa- kih ceremonij z dnevnimi vladnimi po- sli. Na ta način knezovo neizmerno bo- gasstvo raste in on ga bo zapustil na- sledniku še znatno razmnoženega vsled njegove vsestranske štedljivosti in preprostosti.

Poslednje vesti.

Slovenci in Hrvati se klanjajo + kralju.

Žalni vlak s krsto viteškega kralja je pri- spel v Zagreb v nedeljo ob ¼ 12. uri ponoči. Krsto so položili na katafalk v dvorni čakal- nici na kolodvoru. Mimohod množice, ki je bila globoko ganjena, je trajal vso noč. Ker so še desetisoči čakali pred železniško posta- jo, so okoli 10. ure predpoldne prenesli krsto na trg pred postajo. V obilnem številu so se Slovenci — bilo jih je okoli 5000 — poklonili svojemu mrtvemu kralju, ki mu je naša lepa zemlja bila tako draga. Skupno je pred kra- ljevo krsto defiliralo nad 100.000 ljudi, ki so pre- l svetom pokazali, kako ljubljien je bil mrtvi vladar med hrvatskim narodom. Bla- gopokojnemu kralju so se tudi poklonili na- slednji gg. škofje: zagrebški nadškof dr. Ant. Bauer, nadškof-pomočnik dr. Stepinac, grško- katoliški škof dr. Njaradi, mariborski škof dr. Tomažič in ljubljanski škof dr. Rožman. Ob 1. uri popoldne je žalni vlak odpeljal iz Zagreba proti Beogradu.

Trgovine bodo zaprte in tovarne bodo po- čivale v četrtek dne 18. t. m. V četrtek dne 18. t. m., na dan svečanega pogreba kralja Aleksandra I., bodo trgovine po vsej državi celi dan zaprte. V znak žalosti ustavijo delo po tovarnah od 8. do 15. ure, kjer pa delo tega ne dopušča, od 8. do 9. ure in od 14. do 15. ure.

Eden največjih francoskih državnikov pre- minul. V Parizu je umrl dne 15. oktobra t. l. Raymond Poincaré v starosti 74 let. Rajni je bil eden največjih francoskih politikov, več- krat predsednik vlade in dolgoletni ministr- ski predsednik.

Dve smrtni obsodbi v mariborski kaznilnici. Letos dne 4. julija so hoteli pobegniti iz ma- riborske kaznilnice trije nevarni morilci ter vlomilci: Lakner, Pančur in Lombar. Ob pri- liki pobega, ki ni uspel, sta ubila Lakner in Pančur paznika. Lakner je star 23 let, doma iz okolice Kamnika in je bil obsojen na 20- letno ječo zaradi umora župnika Kušarja v Mengšu. Pančur je tudi iz kamniške okolice, star 24 let in je prestajal 10letno ječo zaradi tatvin. Lombar, doma iz Zgorejne Šiške, je obsojen na dosmrtno ječo radi umora. Ob- tožence so sodili v kaznilnici dne 15. oktobra, da bi pri prepeljavi na okrožno sodišče ne pobegnili. Lakner in Pančur sta bila obso- jena na smrt na vešalih. Lombar, že obsojen na dosmrtno ječo, je bil obsojen na dosmrtno zgubo vseh olajšav, ki mu jih lahko nudi kaznilnica. Lakner je sprejel smrtno obsod- bo, Pančur je prijavil priziv. Če bosta smrtni obsodbi potrjeni, bo smrtna kazen izvršena v kaznilnici.

Gigonca pri Slov. Bistrica. Po kratki bolezi- ni je v ponedeljek 8. oktobra preminul g. Ze- non Dvoršek, čevljarski mojster in hišni po- sestnik, v 63. letu starosti. N. v m. p!

Sv. križ pri Rogaški Slatini. Na misijonsko nedeljo, 21. oktobra, je blagoslovitev jubilej- nega križa na Rogaški gori. Blagoslovitev se začne ob 11.30 z zborna mašo, pri kateri svi- ra kostričniška godba. Mladina, na noge na strme vrhe!

MALA OZNANILA.

Za malo denarja

se za zimo lahko dobro oblečeš v manufak- turni trgovini 1059

A. DROFENIK pri Solncu

Celje, Glavni trg 9.

Kupim ali vzamem v najem malo posestvo. Anton Očko, Zlogona 9, p. Oplotnica. 1054

V trgovino z mešanim blagom na deželi sprej- mem vajenca, sina poštenih kmečkih star- šev. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek lista pod značko »Va- jenca«. 1049

Cerkovnik, trezen, nekadilec, želi premeniti službo tako ali po dogovoru. Naslov v upra- vi lista pod »Vajen Pontifikalno«. 1047

Vajenca, krepkega, s primerno šolsko izobraz- bo, za trgovino z mešanim blagom, sprejme Joško Krainc, Slivnica pri Celju. Hrana in stanovanje v hiši. Istotam se sprejme tudi vojaščine prost hlapec za konje in poljska dela. 1053

Polovnjaške sode prodam ali zamenjam za pijačo in en bicikel. Naslov: Maribor, Vo- jašniška ulica 5. 1062

Službo dobi pridno in pošteno kmečko dekle, staro okrog 30 let. Ponudbe na oglasni od- delek lista pod značko »Pridna in poštena«. 1048

Oddam v najem delavnico z stanovanjem za obrtnika. Hammer, Štrihovec 68, pošta Št. Ilj v Slovenskih goricah. 1058

Mesarskega vajenca sprejem takoj. Karl Ver- gles, Rače. 1057

Proč am dober foto-aparat, plošča 9×12, dopel- anistigmat. Ciril Kovač, Dobrova, Zreče. 1556

Dobičkanosno posestvo 7 oralov, obstoječe iz njiv, travnikov, sadonosnika, vinograda ter gozda, prodam a'i dam v najem. Cena 30 ti- soč Din. Naslov v upravi lista. 1053

Proda se malo posestvo. Gornje Radvanje 82, p. Maribor. 1051

Organizatorji za socialno zavarovanje se iščejo za vse sreze Slovenije proti primer- nemu mesečnemu honorarju. Lastnoročno pisane ponudbe z doesdanjim delovanjem se naj pošljejo pod Organizatorji na na- slov »Aloma Company«, Ljubljana, Alek- sandrova cesta 2. 1061

Dne 9. septembra je odšla od staršev Tržan Cecilija, stara 29 let, ki je slaboumna in ima drukano obleko, drukan predpasnik, cajgast robec, je bosa, male postave, rujavih oči, kostanjevih las. Če kdo kaj ve o njej, naj takoj sporoči očetu, ki povrne vse stroške, Jakob Tržan, posestnik, Slivnica, Celje. 1046

Sadjarja in čebelarja, ki je verziran tudi v kmetijstvu in živinoreji, z veččlansko dela- zmožno družino, zmožnega kavcije, popol- noma zanesljivega in poštenega, sprejem proti deputatu in nekaj plače v trajno slu- žbo. Točne ponudbe z navedbo rodbinskih članov in njih starosti, naj se upošlje na naslov: S. Kobal, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/II. 1062

Nova trgovina ANTON PETEK, CELJE, Prešernova ulica 21, Dečkov trg

KJE DOBITE?

Platno, rujavo po Din 3.50, 5.—, 7.— in naprej; **Belo platno** po Din 4.75 in naprej; **Trpežni oksford** po Din 5.50, 6.50, 8.— in naprej; **Fanelo** po Din 6.—, 6.75, 8.—, 10.— in naprej; **Druk (tiskovino)** po Din 6.50, 7.50 in naprej; **Barhent,** boljši po Din 8.50, 10.—, 11.— in naprej, in vso ostalo manufakturno blago od najpreprostejše pa do najboljše vrste po skrajno nizkih cenah! 1060

NADALJE: **Žepne robce** komad po Din 1.—, 2.—, 3.— in naprej; **Moške nogavice** po Din 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.— in naprej; **Srajce** po Din 16.50, 19.50, 22.— in naprej; **Spodnje hlače** po Din 10.—, 13.50, 16.—, 18.— in naprej; **Samoveznice** po Din 7.—, 8.—, 9.— in naprej; **Klobuke** po Din 24.— in naprej; **Dežnike** po Din 30.— in naprej; **Ženske jopice** po Din 31.— in naprej; **Brisače** po Din 3.50 in naprej; **Fanel pokrivala** po Din 26.—, 28.—, 30.— in naprej; **Odeje** prešite po Din 75.—, 85.—; **Odeje** prešite, iz klota po Din 90.—, 110.— in naprej.

V novi trgovini PRI PETKU V CELJU!

kjer se prodaja po novih, skrajno nizkih cenah samo novo, sveže blago!

Manufakturna in modna trgovina

Anton Petek, Celje, Prešernova ul. 21 — Dečkov trg

Čitateljem v pouk in zabavo.

Zlata opojnost v ledeni puščavi.

Krog leta 1890 se je razbežala po celi Ameriki vest, da so našli na severnem polutoku Alaska neizmerne zlate zaklade. Na tisoče ljudi se je podalo na pot, da bi poiskalo na severu zlato bogastvo. Treba pomisliti, da je bila tedaj Alaska povsem neznana, pusta ter neraziskana pokrajina. Alaska je bila leta 1869 prodana od Rusov Združenim ameriškim državam. Prebivalo je na tem ozemlju par lovcev na kožuho vino in nekaj iz kraja v kraj se selečih indijanskih plemen.

Ko so se pojavili prvi kopalci zlata na meji Kanade in Alaske, niso zadeli na ničesar, kar bi jim olajšalo položaj in jim priskočilo na pomoč. Nobeden ni imel niti pojma o tamošnjih podnebnih razmerah, nikdo ni znal o do neba segajočih pogorjih, katera je le mogoče v najlepšem letnem času prekoračiti na gotovih mestih. Reke, katerih so se hoteli poslužiti, niso bile plovne. Živil ali sploh ni bilo, ali pa nedosegljivo draga. Kratko in malo: novodošli rudarji so bili zapisani smrti! Na tisoče jih je pomrlo, predno sta nastali med seboj zvezani naselbiní Klondyke in Circle.

Iz pristaniškega mesta Jumeneau, odkoder so se podale na pot vse ekspedicije zlatoiskalcev, je dva meseca do gorovja in 45 dni preko hribovja v naselbino Klondyke. Zlato je mogoče iskati samo dva meseca v letu, ker je v ostalem času zemlja preveč zamrznjena. Kmalu so tudi iztaknili, da se skriva zlato po rekah.

Ko so našli kar na površju par kep zlata, se je izkazalo, da se za posameznika sploh ne izplača, da bi kopal zlato vsebujočo rudo. Mesta, kjer bi se naj skrivalo pod zemljo zlato, so pokupile razne družbe za 8—10.000 dolarjev, od onih zlatokopačev, ki so jih kot prvi izsledili, da so si lahko plačali povrat v domovino. Danes je položaj v Alaski čisto podoben onemu v Avstraliji ter v Južni Afriki. Zlata polja so v rokah družb, ki so pod državnim nadzorstvom. Zlato pridobivajo z najbolj modernimi pripomočki. Kljub modernizaciji nazaduje v Alaski pridobivanje zlata. Razven zlata je na omenjenem polutoku vse polno raznih drugih kovin. Združene države še seve vlečejo iz Alaske za nekaj milijonov dolarjev zlata na leto.

Edino večje mesto na Alaski je Nome, katerega je obiskal v zadnjem času strašen požar in je skoraj polovica rudarske naselbine uničena. Ko je vrelo vse na Alasko, je zraslo mesto Nome kakor gobe raglo iz tal. Danes šteje komaj 2000 prebivalcev, a je še vedno središče uprave za celo Alasko in sedež za vojaško posadko. Združene države se ukvarjajo z načrtom, da bi naj postalo mesto Nome oporišče za civilna ter vojaška letala.

Države s premalo in preveč zemlje.

V Nemčiji pride na 1 qkm 139 prebivalcev. Na celem svetu je poleg Nemčije še ena država, ki je tako gosto naseljena in sicer Japonska. Japonci so narod, ki posedajo premalo zemlje in jih slobodno cenimo na 67 milijonov. Japonska pa ni večja nego Prusija in biva 175 ljudi na 1 qkm. Če pa prištevamo k Japonski še njene kolonije, potem dobimo 93 milijonov vseh Japoncev in odpade na 1 qkm 138 prebivalcev.

Seveda so Angleška, Belgija ter Holandska kot matrne dežele še bolj pogosto naseljene, a ne smemo pozabiti, da posedajo velike kolonije in nikakor ne trpijo na pomanjkanju zemlje. Če pogledamo države s kolonijami, bomo uvideli, da se ne bori nobena izmed njih tako s pomanjkanjem prostora, kakor Japonska ter Nemčija.

Na Kitajskem pride 42 ljudi na 1 qkm, na Holandskem s kolonijami 29, na Španskem in Danskem 27, na Italijanskem 16, v Združenih ameriških državah brez Alaske 16, z Alasko 13, na Angleškem 12, v Franciji ter Belgiji 9, v Rusiji 7—8 in na Portugalskem 6. Pri baš kar naštetih državah je uračunano prebivalstvo prvotne domovine ali matrne pokrajine.

V obsegu po celem svetu raztepenega angleškega kraljestva je gostota naselitve različna. V Indiji prebiva na 1 qkm 75 ljudi, v južni Afriki le 4, v Avstraliji in v Kanadi pride komaj 1 prebivalec na 1 qkm.

V Egiptu biva na 1 qkm res kultivirane ali obdelane zemlje 400 prebivalcev. Egipt pa ni pokrajina, ki bi trpela na pomanjkanju zemlje, ker je z namakanjem mogoče raztegniti rodovitnost vedno dalje v ogromno puščavo. Če naobrtno gostota naselitve na celotni Egipt, znaša 14.

V južnoameriški Argentini in v Braziliji pridejo 4, v Čile 6, v Kolumbiji 7, v Urugvaju 11 in v Mehiki 8 prebivalcev na 1 qkm.

Drevo, ki izpodriva puščavo.

Nepregledne pokrajine osrednje Azije so pustinje. Po teh puščavah ne prebiva nikdo, ne raste nobena rastlina in ne životari nobena žival. Niti ptice ne preletavajo teh puščav. Tu in tam je videti človeška ter živalska okostja — zadnje preostanke karavan. Nobeden glas ne moti puščavske tišine. Pri najmanjšem vetru se začne dvigati puščavski pesek in piš vetra ga nese naprej. Naenkrat zgine solnce in sploh pogled v daljavo. Ozračje se spremeni z bliskavico v neprozorno, rdeče-žareče

ognjeno morje. Prepogostokrat se zgodi, da zasipljejo peščene mase cele vasi, ki so ob robih puščave, vodne kanale in jezera.

V osrednji Aziji se borijo z vsemi silami proti širjenju puščav in jih skušajo celo gospodarsko izkoriščati s sajenjem puščavskega drevesa, katerega imenujejo saksaul. To drevo uspeva v osrednji Aziji, je nagle rasti in dočaka 90 let. V najbolj zapuščenih in doslej nedostopnih azijskih pustinjah je mogoče gojenje saksual drevesa. Puščavsko drevo pokrije s svojo zelo široko in gosto krono površje ter zadržuje vsako življenje uničujoči ter radi vetra potujoči pesek.

Po osrednji Aziji so nasadili milijone hektarjev poprej povsem nerodovitne zemlje s to rastlino in so kultivirali kraje.

Po boljševiški revoluciji so napravili Rusi ogromno škodo, ker so dovolili izsekavanje tega drevesa za kurjavo.

Prebivalstvo Turkestana je sprevidelo nevarnost, ki bo grozila celim pokrajinam, če bi zginilo saksual drevo in je pričelo izsekane površine nanovo zasajati.

Saksual drevo je za po stepah se selila pastirska plemena največje važnosti, ker omogoča po pustah ovčjerejo.

Puščavskemu drevesu zadostuje za rast pesek in radi tega bo mogoče odpreti z vztrajnim pogozdovanjem srednje-azijske puščave človeški kulturi in jih gospodarsko izkoristiti.

Faraonova policija.

V Egiptu so izkopali starodavno prestolno mesto Tell-El-Amarna na levem bregu reke Nil in ne daleč proč od današnjega kraja Beni Hassan. V tem mestu so zadeli pri izkopavanjih na faraonsko vseučilišče in poleg tega je stalo v onih starodavnih časih tudi policijsko poslopje. Staroegipčanska policijska postojanka je bila vzgled policijske organizacije v današnjem 20. stoletju. Poleg policijske vojašnice so bili odprti hlevi in v njih najbolj nagii konji za takozvane napadalne policijske oddelke. Razven konj dirkačev so bili v hlevih tudi dirkalni vozovi. Voz in konj se je posluževala faraonova policija, če je morala odbrzeti na kako mesto vstaje z vso naglico. Napadalne oddelke so pošiljali proti sužnjem, ki so se bunili pri gradnji piramid. V Tell-El-Amarni so se naselili razni tujci, ki niso bili naklonjeni faraonom in so jih vladarji krotili s pomočjo napadalnih oddelkov. Način hitrega pošiljanja policije iz enega kraja v drugega je bil v dobi faraonov isti kakor je danes. Razlika je samo ta, da so se posluževali faraonovi policisti konj in voz; danes pa so v rabi avtomobili.

Razne službene preiskave potrjujejo, da se more s popolno gotovostjo uporabiti „FITONIN“ pri vseh 1021

ranah poškodbah, hrastah opeklinah, lišajih, čirih, ranah od lege ter pri starih zanemarnjenih ranah na nogah, škrofuloznih ranah, odprtih ozeblinah in odprtih hemoroidih.

„FITONIN“ preprečuje in fekcijo, ustavlja krvavitve, ne dovoljuje rani, da se usrudi in jo zelo hitro celi. — Steklenica stane Din 20.— v lekarnah.

S pošto se morejo poslati samo dve steklenici po povzetju za Din 50.—. — Poučno knjižico št. 18 pošilja zastoj „Fiton“ d. z. o. z., Zagreb I-78.

Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933

Mošna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Dnevna razpošiljatev. Cena steklenici 20 Din. Ivan Pečar, droge in kemikalije, Maribor, Gosposka ulica 11. 973

Iščemo zbiralce narečil! Tudi take, ki že prodajajo trgovcem in pekomo moko. Ponudbe nasloviti z znakom za odgovor na: Separator, Ljubljana, poštni predal 307. 1025

Klobuke in copate (počne) lastnega izdelka kupite najceneje pri Francu Bernik, Maribor, Trg Svobode 8. Popravljam klobuke od 20 do 35 Din. 958

Majerja z lastnimi kravami in 4 delavnimi močmi sprejme Pile, Pesnica. 1043

Prodam po zelo nizki ceni: mlin na gepel, ročno mlatilnico, ženski šivalni stroj, decimalno vago. Hrga Jožef, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. 1045

Kupim posestvo v bližini Maribora (okolici) od 20 do 30 oralov. V ponudbi navesti natančen opis. Ponudbe na upravo lista pod posestvo. 1044

Podaljšaj si življenje!

Življenje se lahko podaljša, bolezni se lahko preprečijo, ozdravijo; slabi se lahko okrepijo, hiraajoči učvrstijo, nesrečni osrečijo!

Kaj se pojavi izza vsake bolezni?

Oslablost živcev, potrtost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih reči, **Zadovoljnost**

je najboljši zdravnik! So pota, ki te lahko privedejo do dobrega razpoloženja, ožive tvojo čud, te napolnijo z novimi upi in uprav to pot ti pokaže razprava, ki jo dobi vsak, kdor jo zahteva takoj in **popolnoma brezplačno!**

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako se lahko v kratkem času in brez zapreke pri delu živi in mišičje ojačijo, kako se dajo utrujenost, slabo razpoloženje, raztresenost, oslabeledost spomina, nerazpoloženje za delo in nešteto drugih pojavov bolezni popraviti in odstraniti. Zahtevajte to razpravo, ona vam bo nudila mnogo prijetnih uric. — Pišite na naslov:

Ernest Pasternack, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 90. 1050

ŠIRIC „Slov. gospodarja“!

Poceni perje

Preskrbite si za zimo pravočasno in po nizkih cenah perje za blazine in pernice v Trgovskem domu Stermecki. Din 10.50, 17.50, 28.— dobro mešano perje Din 48.—, 58.—, 100.— fino čiščeno perje Din 62.— sivi puh, Din 145.— polpuh Din 227.— beli puh. 840

Celje št. 24

Zahtevajte vzorce perja, da se prepričate o dobri kvaliteti, katera se vam nudi po gornjih nizkih cenah. Dalje zahtevajte takoj veliki novi ilustrirani cenik z več tisoč slikami, v katerem najdete vse kar potrebujete in katerega dobite brezplačno. Kar ne ugaja, se zamenja ali se vrne denar. 840

Kolcedar Slovenskega gospodarja

Vsebina koledarja Slovenskega gospodarja za leto 1935 je sledeča:

- Kalendarij od oktobra 1934 do decembra 1935
- Vremenski ključ
- Cirilica in latinica
- Poglavarstvo katoliške cerkve
- Vladarska hiša Jugoslavije
- Jugoslavija v številkah
- Države vsega sveta
- Poštarstvo
- Plačevanje kmetijskih dolgov
- Denarstvo
- Denar in delo naj se izplača v sadjarstvu
- Nova doba v hmeljarstvu
- Zatiranje sadnih škodljivcev
- Zatiranje plevela — zvišanje pridelka
- Globoko oranje pomnoži rodovitno zemljo
- Koliko in v čem se izplača pokladanje tečnih (močnih) krmil kravam molznicam
- Nekaj o naprednem čebelarstvu
- Kako se mešajo umetna gnojila
- Tabela kubičnih metrov okroglega lesa drevesa
- Tabela za preračunavanje oralov in kvadratnih sežnjev v hektare, are in kvadratne metre
- Tabela: Koledar brejosti
- Tabela: Koliko časa traja pojatev pri domačih živalih
- Tabela: Razmerje med živo težo in težo zaklane živine
- Tabela: Pri zaklani živini dobimo v odstotkih k živi teži
- Tabela: Prejemki } za 12 mesecev
- Tabela: Izdatki }
- Tabela: Zapisnik delavcev in njih plače, 6 strani
- Tabela: Zapisnik plače v blagu in delu, 2 strani
- Tabela: Zapisnik živalskega prirastka, 4 strani
- 64 strani praznega, črtanega papirja

- Iz tehnike
- Dimnikarski predpisi
- Pravica revnih
- Zastaranje pravic
- Kako se pozna starost govedi
- Praktične nasveti za ohranitev Vašega zdravja
- Nega zob
- Sejmi za Štajersko, Koroško in Prekmurje
- Sejmi na Kranjskem
- Tabela: Kako se določi vsebina debel in hlodov na podlagi dolž. in srednjega premera
- Tabela: Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad

Vsebina sama že sili vsakega razumnega gospodarja, da si kupi ta koledar. Poleg te vsebine je pa koledar tako urejen, da služi kot povsem zadostna knjiga za vse kmetijsko knjigovodstvo in vse beležke, ki si jih v kmetijskem gospodarstvu mora vsakdo zapisovati, da ima vse v redu.

Zunanja oprema koledarja, ker je vezan v celo platno, ima priložen svinčnik, na robu odtisnjeno mero, znotraj pa močen denarni predal, je prvovrstna. Cena koledarju je Din 10.—. Po pošti ga pošljamo za Din 11.—. Najbolje je, da pišete po koledar, dobite položnico in plačate Din 11.—, ali pa nam v pismu pošljete znak za Din 11.—. — Organizirajte skupna naročila! Kdor bi bil pripravljen to prevzeti, naj se javi!

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Vaš denar ni v nevarnosti, če kupujete sadna drevesa in vinsko trsje le v znani in dobri drevesnici J. Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. Zahtevajte cenik! 1038

Tirolski loden, češko sukno

za štrapačne obleke ter raznovrstno modno in manufakturno blago si nabavite po ugodnih cenah pri 1031

Franjo Majer

Maribor, Glavni trg 9

Prepričajte se pred Vašim nakupom!

Svarilo. Podpisana svarim in naznanim vsakemu, da nisem plačnica za mojega moža Janeza Keinc. — Marija Keinc. 1035

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, star papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Išče se malo posestvo okoli 1 orala, ali pa hišica z vrtom v okolici Maribora. Naslov v upravi lista. 1034

Klobuki, čepice, nogavice po najnižji ceni pri A. Filipančič, Maribor, Vetrinjska 6. 903

Pozor!

Klobuke

dobite najcenejše pri tvrdki

Bogataj & Janc

Maribor, Gosposka ulica 3.

Izdelki samo iz lastne tovarne. Oglejte si naše izložbe in cene. 999

Jablin za izdelovanje izvrstne domače pijače, in **Mostin** za razmnoževanje jabolčnika, dobavlja drogerija Kanc, Maribor, Slovenska ulica. 864

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso voto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Še tudi ne moremo sami v ceoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I 167
V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

 KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.